

Покажи місце букви «ша» в словах. Розкажи, що робить буква «ша» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

вишивати
вішивка
вишиванка

шум
шумно
шуміти

шепіт
шепотіти
пощепки

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Рушник.

Волошки і шипшина.

На рушнику вишиті волошки.

А на скатертині — шипшина.

Вишивали мама і Марина.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Мама і Шура гарно шили і вишивали. Вони вирішили приготувати рідним подарунки.

Бабусі вишили рушника. Малому братикові мама пошила штани. А Шура вишила на кишені іграшкову машинку. Татові приготували теплу шапку. Шура вишила на ній сніжинку. Мамі Шура вишила серветку. А мама приготувала Шурі вишиванку.

Усі подарунки красиві. Вони зроблені від душі.

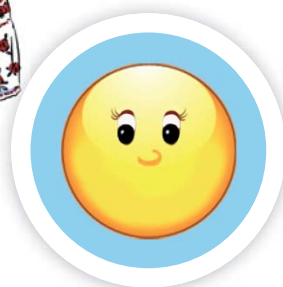

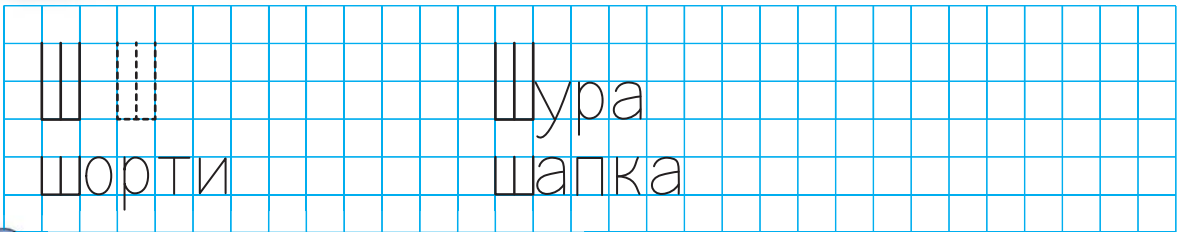
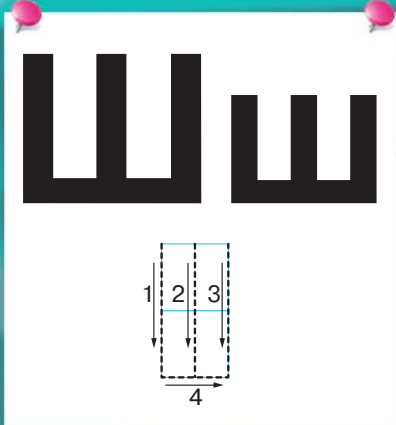
Покажи стрілочкою, де вішивка, а де — вишиванка.

Вішивка —
вишитий візерунок.

Вишиванка —
вишита сорочка.

Прочитай завдання Читалочки.

швидко

шестеро

шуба

шумно

шостий

шапка

страшно

старший

шкарпетки

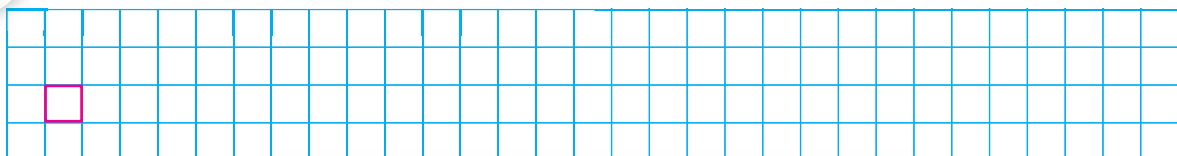

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Шури теплі шкарпетки, шуба і шапка. Тому морози Шурі не страшні. Вона бере санки і йде на гірку. Там багато дітей. Усім весело.

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Ша-ша-ша — солодка жовта груша.
 Шу-шу-шу — варила мама кашу.
 Ши-ши-ши — букви старанно пиши.
 Ші-ші-ші — заробити гроші.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Малий Мишко вперше прийшов до школи. Його привів старший брат Сашко. Сашко вже в шостому класі. А Мишко лише наступного року піде в перший клас.

У школі красиво й затишно. Широкі коридори, просторі світлі класи. У класі Мишко підійшов до дошки і спробував писати. Потім Сашко показав Мишкові спортивний зал, бібліотеку.

Мишко був задоволений.

— Скоріше б уже в перший клас, — прошепотів він.

А тобі у школі добре?

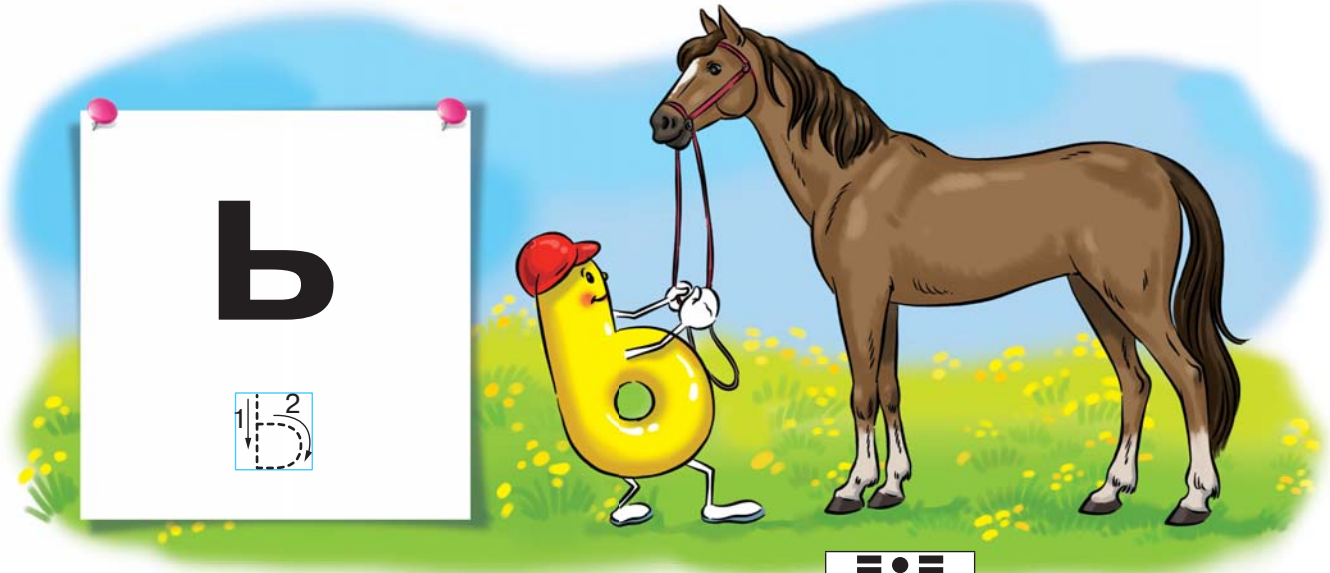
Утвори слова зі складів одного кольору. Надрукуй їх.

--	--	--

--	--	--

КІНЬ

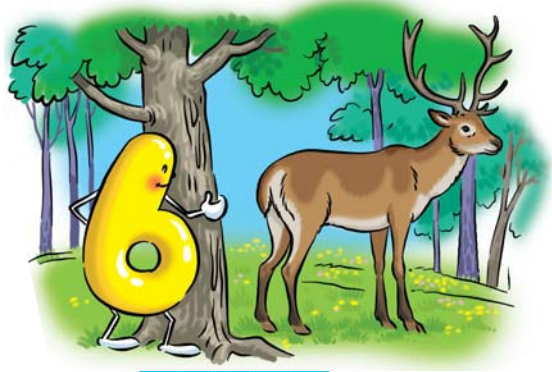
ь	ь			ль			нь												
сі	ль					де	нь					ті	нь						

Покажи місце букви «знак м'якшення» в словах. Розкажи, що робить буква «знак м'якшення» на малюнках.

			ь			
--	--	--	---	--	--	--

			ь			
--	--	--	---	--	--	--

Прочитай завдання Читалочки.

сі бі по́сті	де ті осі	ма нь то
→ → →	→ → →	→ → →
ль	нь	ма то

Прочитай разом із Щebetунчиком.

Ось-ось-ось — з лісу вийшов лось.
 Ень-ень-ень — виліз жук на пень.
 Інь-інь-інь — під деревом тінь.
 Ась-ась-ась — у ставку карась.
 Іль-іль-іль — подай, будь ласка, сіль.

Прочитай текст.

Окунь і карась — риби.
 Мальви і кульбаба — квіти.
 А опеньки — гриби. Вони
 ростуть на пеньках.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Булька і бурулька

Сіренький котик Булька вийшов з будинку. На мить зупинивсь на ґанку. Легенький вітер залоскотав йому тоненькі вуса.

Раптом на носик котикові впала крапелька води. Булька задер голову догорі. Над ним висіла прозора бурулька.

— Скоро весна, — подумав котик.
 — Розтане сніг і побіжать струмки.
 Дерева стануть зеленими. Пташки співатимуть веселі пісенькі. Тоді увесь день буду гратись у дворі.

ьо

ль	о	нь	о	сь	о				
поль	оти			сь	омий				

Прочитай завдання Читалочки.

со	сьо	сьо → мий	польвий
но	ньо		
ло	льо	слон	сон
то	тьо	сльози	сьомий

дорога
бадьорий

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Петрика тато льотчик. Сьогодні у нього тренувальні польоти. Петрусь також мари́ть літаками. Він виросте і стане льотчиком.

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Ень-ень-ень — сьогодні гарний день.
 Ри-ри-ри — барвисті кольори.
 Ва-ва-ва — дорóга польова.
 Ок-ок-ок — сіли на пеньок.

Надрукуй слова, протилежні за значенням.

коротенький — довгий

вісоко —

маленький —

далéко —

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

У Льоні іменіни

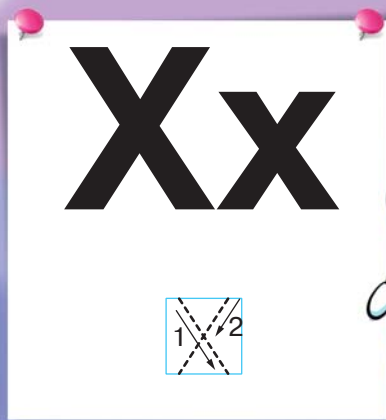
У маленького Льоні сьогодні іменини. До нього прийшли друзі. Вони принесли різні подарунки.

Івась подарував Льоні мильні бубльбашки. Вони були легенькі і вільно плавали в повітрі. Олесь приніс альбом і кольорові олівці. Аліна подарувала іграшкову карусель. Мишко — повітряні кульки. А Петрусь подарував справжнісінький бінокль.

Мама Льоні запросила гостей до столу і пригостила пирогом.

ХОЛОДИЛЬНИК

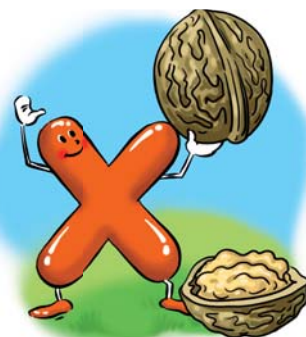
х	х							ха		хо				
х	о	л	о	д				х	м	а	р	к	и	

Покажи місце букви «ха» в словах. Розкажи, що робить буква «ха» на малюнках.

х

Прочитай завдання Читалочки.

х → віст
 х → мара
 халат
 халва

ру →
 да → х
 мо →
 холод
 хокей

горо → х
 горі → х
 хустка
 художник

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Ах-ах-ах — хто заліз на дах?
Іх-іх-іх — розкололи ми горіх.
Ох-ох-ох — ховрашо́к зібрав горох.
Ух-ух-ух — на дорозі жвавий рух.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Зима. Христинка була вдома сама. Раптом хтось постукав у вікно. Христинка насторожено запитала:

— Хто там?

Ніхто не відповів. Знову за вікном загуркотіло. Христинка заховалась за штору. Раптом хтось відхилив двері.

— Хто там? — тривожилась Христинка.

— Де ти, Христинко? — сказав знайомий голос.

— Мамо! — зраділа донька. — Хтось стукав до мене у вікно.

— То ху́га.

— Хто-хто? — перепитала Христинка.

— Хуртові́на, віхола, заметі́ль.

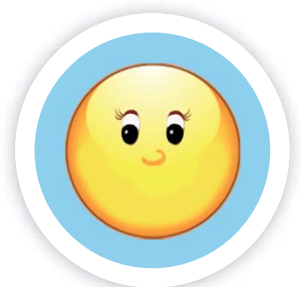
— Так багато стукало?

— Та ні, одна! — посміхнулась мама.

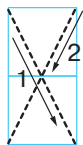
Надрукуй пропущене слово.

У кімнаті літала   .

За Аллою Свашенко

Xx

X x

Харк і в

Херсон

Хоменко

Прочитай завдання Читалочки.

Хома́

Хоменко

Харк і в

Харито́н

Хане́нко

Херсон

хвалити

нахилити

хоробрий

хотіти

схопити

хма́рний

Поясни, що в реченнях не так. Надрукуй потрібні слова.

У слона замість носа ~~хатка~~ .

На спині у равлика хобот

На морі пінилися великі хóванки

Діти грали у хвилі

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

□																			

Здогадайся, які слова пропущені. Надрукуй їх.

хмара → хмарний → хма́ритися

хитрун → → хитрува́ти

хвороба → хворий →

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Хитрий Хома́

Хома не хотів ходити до школи. Він удавав, ніби захворів. Лежав тихо в ліжку. Ховав голову під пухову ковдру.

Мама схвильовано метушилась коло Хоми. Поставила термометр. Заварила напій з лікарських трав. Дістала малину, калину, смородину.

Хома все споживав, але не видужував. Поки не прийшли його друзі. Вони хотіли запросити Хому пограти в хокей. Але ж він хворий!

Слово «хокей» мало дивовижну силу. У Хоми одразу зникла хвороба. Він повеселів і став просити маму відпустити його на хокей.

— Ох і хитра в тебе хвороба! — усміхнулась мама.

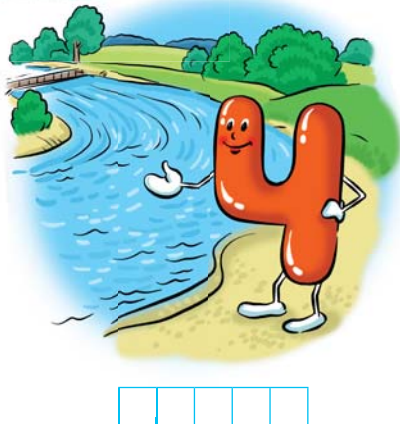
Чч

ч	ч	ча	чу
чай	часник		

Покажи місце букви «**че**» в словах. Розкажи, що робить буква «**че**» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

час → то
 час → ник
 час → тина
 очі
 овочі

чис → ло
 чис → то
 чис → тий
 чуб
 чубчик

чай → ка
 чай → ник
 читати
 читачі

Прочитай разом із Щebetунчиком.

Чки-чки-чки — червоні порічки.
 Чка-чка-чка — дівчинка Марічка.
 Чик-чик-чик — вихований хлопчик.
 Чок-чок-чок — зловив рибку на гачок.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Жив собі зайчик. Дуже скромний і ввічливий. Одного разу він вирішив переночувати в печері. Спочатку зазирну́в усере́дину. Там нікого не побачив. Але вирішив привітатись із печерою.

— Здрастуйте, добра печеро!
 Будь ласка, дозвольте мені увійти.

А в темному куточку печери вже відпочивала лисичка. Почувши зайчиків голосок, зраділа.

— Заходь, заходь, зайчику, — гостинно запросила вона. Зайчик упізнав лисиччин голос. Відчув небезпеку.

— Вибачте, — поспішно сказав він, — не буду вас турбувати.

І швидко помчав від печери подальше.

Так увічливість уберегла зайчика від біди.

Розгадай ребус.

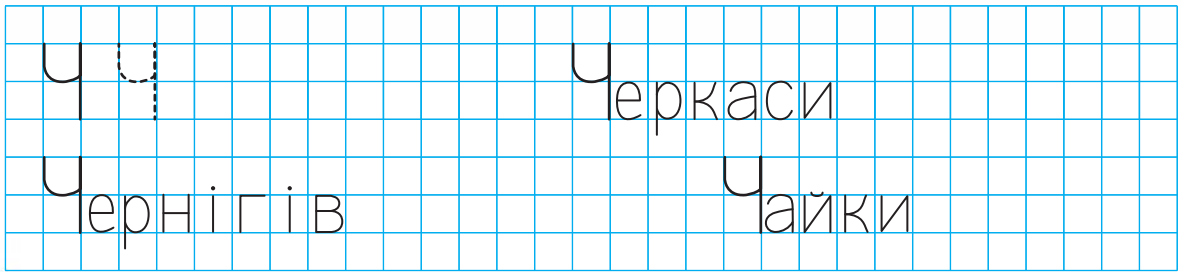
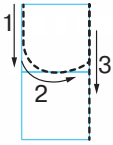

Ч

~~М~~

Чч

Прочитай завдання Читалочки.

Черкаси
Чернігів

рі
ру
ка
сві

→ → → → чка

Чумаченко
Черненко

суни
сини
води
крини

→ → → → чка

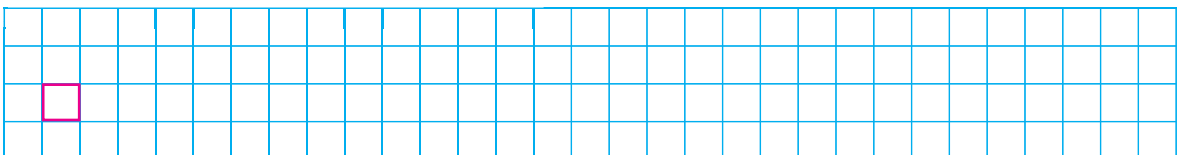
Ча́йченко
Чура́й

хлоп
льот
паль

→ → → чик

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

З'єднай близькі за значенням слова.

чепурний

чемний

охайний
вихований
акуратний
ввічливий

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Від спеки річка ніби схудла. У ній поменшало води. Там, де була вода, тепер лежать іржаві консервні банки, покручений дрiт, різні поламані речі.

Сергійко ніколи не бачив річку в такому поганому стані. Соромно стало йому за хлопців, за себе, за всіх... Навіть здалось, ніби річка хвора і просить:

— Вилікуйте мене, приберіть сміття.

Сергійко негайно приступив до роботи, почав чистити річку.

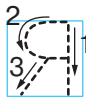
— Друзі прийдуть, — думав він, — і захочуть допомогти. Річчина хвороба виліковна.

За Василем Струтинським

Яя

яблука

Я	Я																	Я	М	А																			
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Познач місце букви **я** в словах. Розкажи, що робить буква **я** на малюнках.

Я							
---	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

Прочитай завдання Читалочки.

язик

стояти

мрія

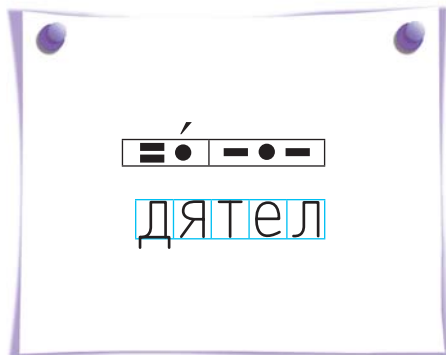
яхта

сіяти

надія

Яблунько, яблунько зелененька,
кинь мені яблучко солоденьке.
Хочу того яблучка скуштувати,
та не можу гілочки я дістати.

Катерина Перелісна

Прочитай завдання Читалочки.

а	да	ла	на	са	за	ра	та
я	дя	ля	ня	ся	зя	ря	тя

лялька

няня

десять

земля

кишеня

пряник

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Ромасевому садку ростуть яблуні. І вродили там тільки яблука. А Ромасеві закортіло грушки. Підійшов Ромась до тину. Почав перелазити у сусідній садок до Петрика. Там жовтіли груші.

Раптом зачепився за гвіздок. А штанці дир-р! — і розірвалися.

Де не взявся Петрик. А в руках у нього соковита грушка.

— Ромасю, — каже Петрик, — хочеш, я тебе грушкою пригощу, а ти мене — яблуком?..

Сидить Ромась на лавочці, тримає грушу та й думає: «І чому я так, як Петрик, не здогадався зробити?»

За Наталею Лапікурою

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Посадила Оля жменьку квасолі.

А врожай зібрала, —

аж дві жмені стало.

Здивувалася вона —

де ж взялася ще одна?

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

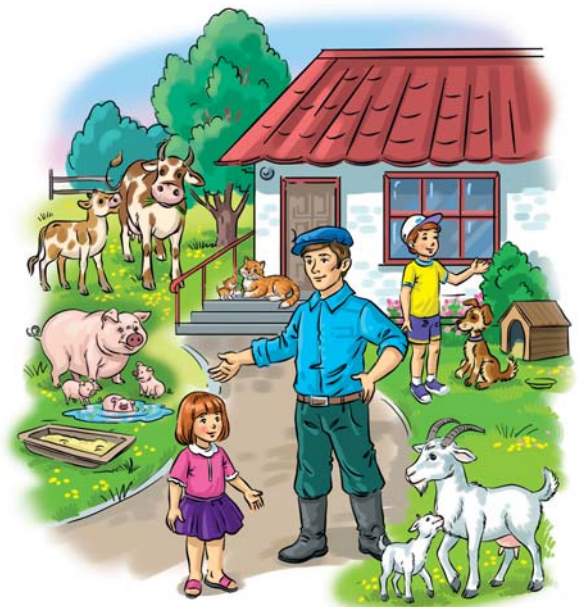
У дядька Василя

Яна і Ярослав побували в дядька Василя. Він живе у селі Ягідному. Дітям там сподобалося.

У дядька Василя велике господарство. Тут і корова, і коза, і свині. А в них малі дітки. У корови теля, у кози козеня, у свині поросята.

Господарство стереже пес Рябко. А на ганку нявчить кішка Яся. У Ясі пухнасте кошеня. Його назвали Яськóм.

Дядько Василь гарний господар. У нього всі тварини доглянуті.

Надрукуй пропущені слова за зразком.

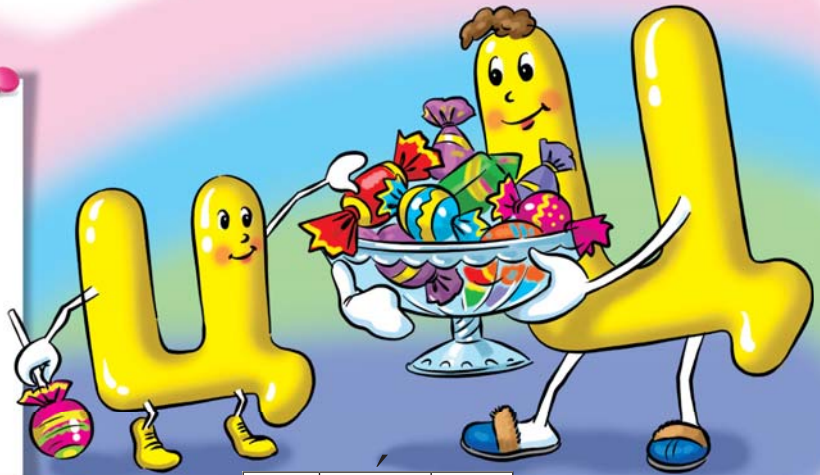
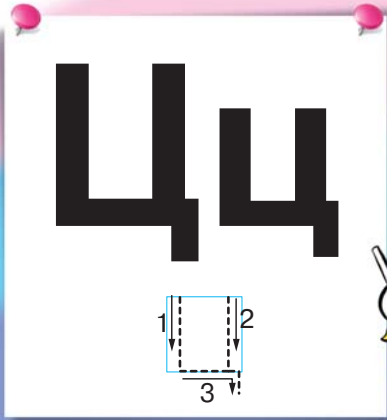
У кішки кошeнeнeя.

У кози   .

У корови   .

У свині   .

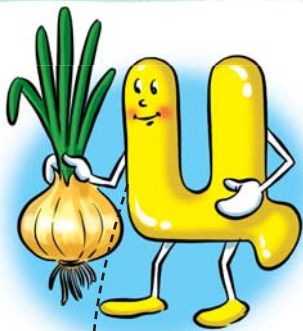

Цукерки

Покажи місце букви «це» в словах. Розкажи, що робить буква «це» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

цукор
цукро́вий

цирк
цирко́вий

це́гла
це́гляний

тане →
ране → ць
пере →

серце
сонце
віконце

рукави →
сини → ця
полуни →

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Ці-ці-ці — цвірінькали горобці.
 Це-це-це — знесла курочка яйце.
 Ця-ця-ця — смачна полуниця.
 Ець-ець-ець — синій олівець.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

На уроці

Сьогодні на уроці ми вивчали букву «це». Учителька пропонувала цікаві завдання. Спочатку ми шукали букву «це» в скоромовці:

Рано-вранці у хустинці
 принесли зайці гостинці.

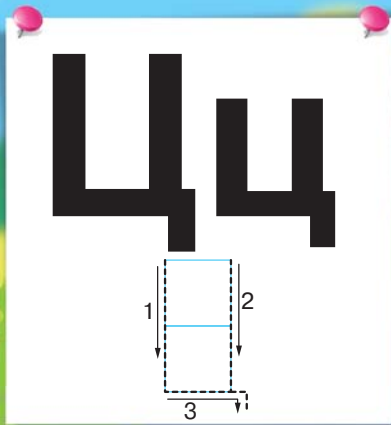
Потім читали віршик про синиці і суниці. А в кінці уроку вчителька повісила на дошці малюнки. Оленці доручила вибрати ті, у назві яких буква «це» на початку. Оксанці — у середині слова. А Гриць вибирав слова, у яких буква «це» в кінці.

Оленка взяла цукерку, цирк і цибулину. Оксанка — нарцис і сонце. Гриць тримав у руці тільки палац.

А олівець і перець залишились на дошці.

Хто повинен узяти ці малюнки?

Прочитай завдання Читалочки.

Царівка	Цвіркуні	Царук	Царенко
цвях	концерт		цікавий
цуценя	залізниця		цінувати

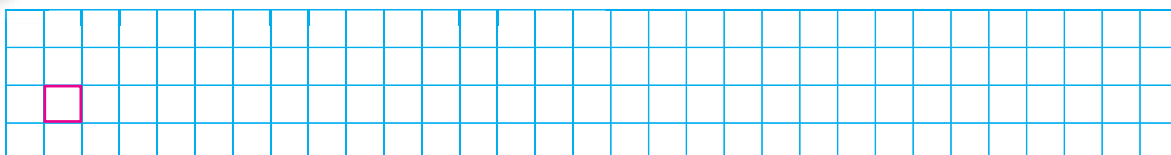

З'єднай стрілочками частини речень.

Горобці і синиці —	звірі.
Зайці і лисиці —	будівельний матеріал.
Цегла і цемент —	птахи.

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Утвори слова за зразком і надрукуй їх.

Багато

пальці

молодці

місяці

прапорці

Один

палець

□ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □ □ □

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У цьому році наші сусіди будували будинок. Машина підвозила цемент, цеглу, цв'яхи.

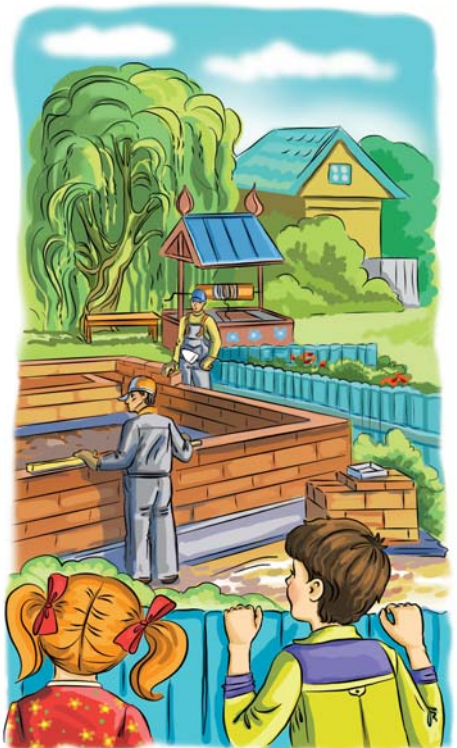
Взялися вибирати місце для криниці. На ділянці росла верба. Там і криницю вкопали.

Бо в народі кажуть:

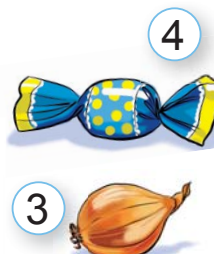
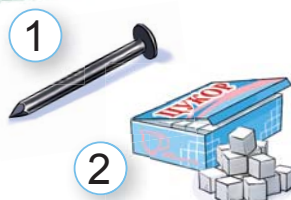
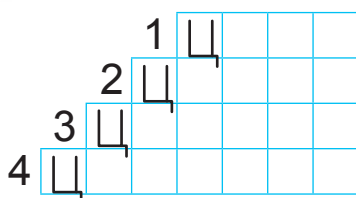
— Де вербиця, там смачна водиця.

Будівництво тривало ціле літо. Спочатку заклали з цементу міцний підмурок. За два місяці вімурували з цегли стіни. Потім звелі дах, поставили вікна і двері.

Спостерігати за будівництвом дуже цікаво.

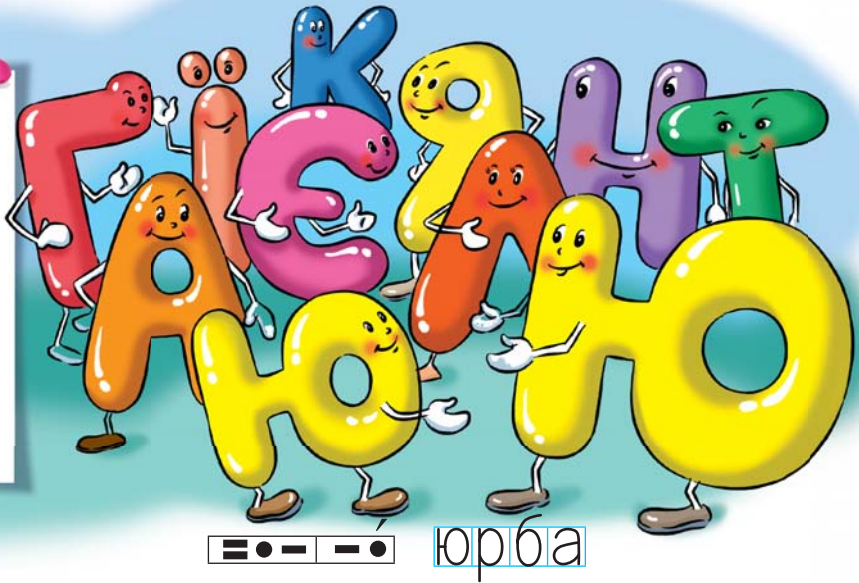
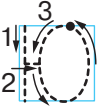

Розгадай кросворд.

Юю

Ю ю			Юшка
ЮНИЙ		знаю	дію

Прочитай завдання Читалочки.

Ю → ний
Ю → нак
Ю → шка

зна → Ю
умі → Ю
літа → Ю

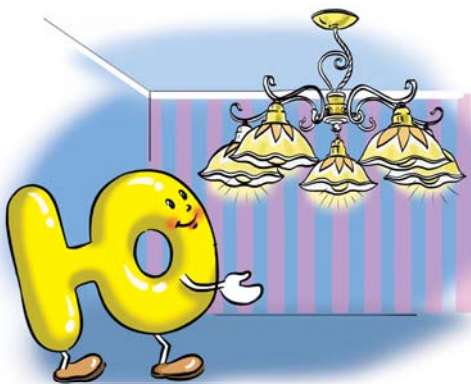
чита → Ю
буду → Ю
співа → Ю

Спускайся з гірки, читаючи вірш Ігоря Січовика.

Юра рибку упіймав,
Гриць картоплі накопав,
Петрик із кринички
витагнув водички.
А маленька Юля
принесла цибулі,
крóпу і петрушки —
зварить мама юшки.

Прочитай завдання Читалочки.

у	ду	лу	ну	су	зу	ру	ту
ю	дю	лю	ню	сю	зю	рю	тю

люди

рюкзак

нюх

тюльпан

любов

рюмсати

нюхати

тюлень

Прочитай текст. Придумай заголовок.

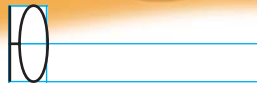
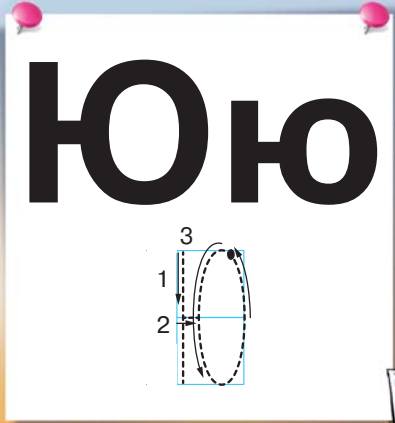
Дідусь Юхим подарував Юркові книжку про верблюдів. Вона була з яскравими малюнками і дуже цікава. Юрась захопився книжкою. Навіть про іграшки забув.

Із книжки він дізнався, де живуть верблюди. Чому на спині в них горби. Як довго верблюди можуть обходитись без води і їжі.

Юрко захотів побувати в пустелі і побачити живого верблюда.

— У пустелю потрапити складно, — сказав дідусь. — А в зоопарк підемо. Там побачиш справжнього верблюда.

Прочитай завдання Читалочки.

Юрій
Юрко́
Юрась

Юлія
Юля
Юленька

Ю́щенко
Юрчу́к
Юхі́менко

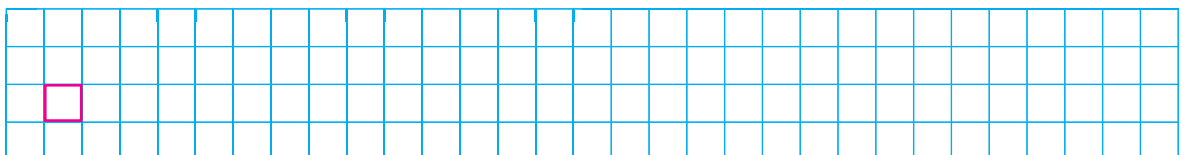
гріють
плавають
пірнають

году́ють
готу́ють
ряту́ють

зелені́ють
прибира́ють
поли́вають

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Весною шпаки повертаються з вирию. Люди радісно зустрічають птахів. Розвішують у садках шпаківні. Шпаки поселяються там і збирають багато шкідників.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

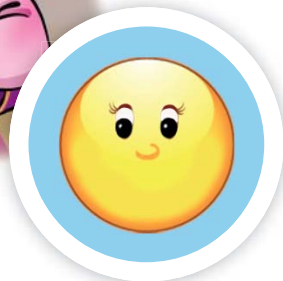
Друзі

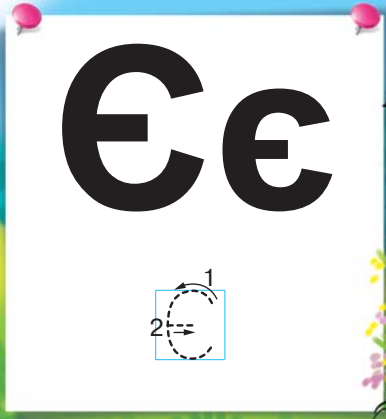
Юля і Юрко — справжні друзі. Вони всюди разом. Уранці поспішають до школи. У класі сидять за першою партою. Дружно працюють на уроках: читають, пишуть, малюють. А на перерві люблять розважатися.

Юрко і Юля схожі між собою. Мають біляве волосся. З-під брів виблискують сірі очі. На носиках рясніють веснянки. І сміються друзі однаково вésело.

Юля і Юрко завжди допомагають одне одному.

А в тебе є друзі? Розкажи про них.

Є Є   єднає

Прочитай завдання Читалочки.

Є → но́ти
Є → ди́ний
Є → днає

заєць
яєчко
краєчок

охо́роня
грі → Є
ві́дповіда → Є

Прочитай разом із Щебетунчиком і надрукуй слова.

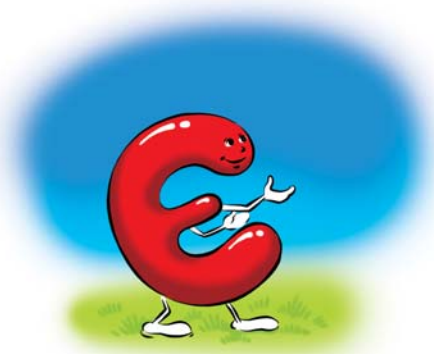

Ає-ає-ає — він багато

Іє-іє-іє — гарно сонце

Оє-оє-оє — тут зустрілись

Ує-ує-ує — пензликом

Прочитай завдання Читалочки.

дав**НЄ**
вечір**НЄ**
літ**НЄ**

колиш**НЄ**
справж**НЄ**
трет**Є**

взу**ТТЄ**вий
жит**ТТЄ**вий
мит**ТТЄ**вий

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Лісники і єгері пильнують ліс. Лісники охороняють рослини. А єгері піклуються про тварин.

Єгор Петрович працює єгерем. Одного разу він знайшов біля озера хворого єнота. Приніс додому і помістив його у вольєр.

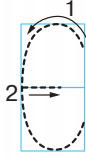
У Єгора Петровича є донька Єва. Вона доглядає єнота. Подає йому яєчко, окраєць хліба, ллє водичку. Єнот ласує, але мріє повернутись у ліс.

Розгадай ребус.

Є є

Є Є Ми живемо у Євроді.

Єва Ми

Прочитай завдання Читалочки.

Єва

Євген

Європа

Євгенія

Єгор

Євпатрія

літнє сонце

осіннє небо

Спускайся з гірки, читаючи вірш.

Єва малює, Єва співає,
Єва танцює і вишиває;
страви готує, брата годує,
підлогу миє — все Єва вміє.

Ігор Січовик

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Grid for handwriting practice with a small pink square in the first cell.

Прочитай вірш. Придумай заголовок.

Євген горіхи роздає:
 — Оце — моє, оце — твоє.
 — А це чиє?
 — Це теж моє, бо вже горіхів
 не стає.

А в вас такий Євгенко є,
 що так горіхи роздає?

Любов Пшенична

Прочитай мудрі вислови.

Запам'ятай!

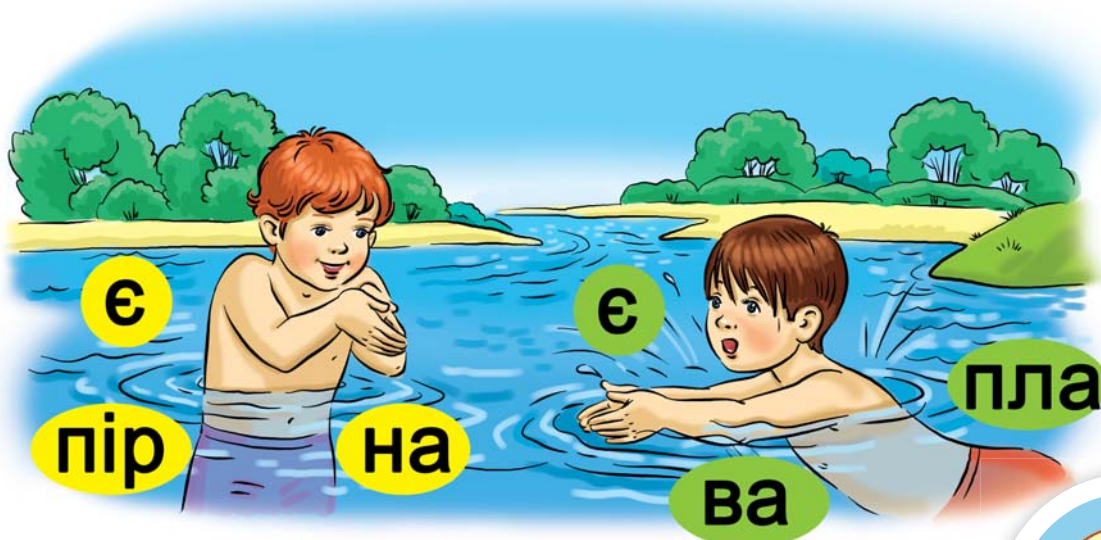
У жадібних людей
 не буває друзів.
 Жадібних ніхто не поважає.

Корисна порада

Не будь жадібним,
 а будь щедрим!

Утвори і надрукуй слова зі складів.

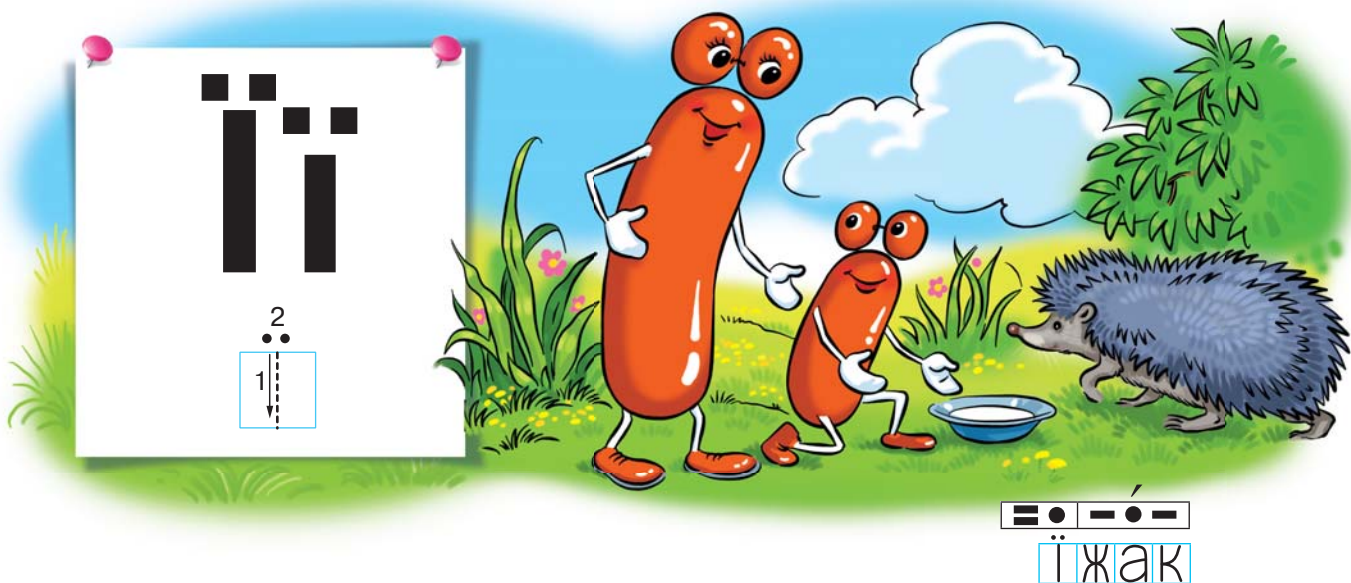

--	--	--

--	--	--

ї ї ї хали ї дуть

Прочитай завдання Читалочки.

ї → жа
ї → жак
ї → дальня

по → їхали
за → їхали
при → їхали

до → їхати
ви → їхати
пере → їхати

лілії
звічаї
трамваї

їздити
поїздка
поїзд

приїздіти
екскурсії
сироїжки

Утвори і надрукуй слова за зразком.

свій —

край —

мій —

гай —

твій —

чай —

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Їхали ми, їхали, до річки доїхали,
місток переїхали, на лужок заїхали.
Стали, відпочили і далі поїхали.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

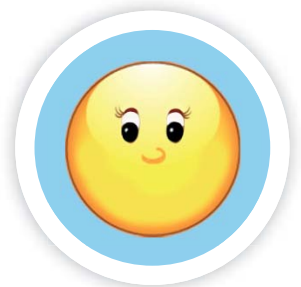
Їжачок на дачі

Улітку Тетянка з бабусею відпочивали на дачі.

Якось у їхній двір зайшов їжачок. Бабуся напоїла його молочком. З того часу їжачок приходив кожного дня. Тетянка частувала його ковбаскою, сиром, печивом. Їжачок їв усе підряд.

— А що їстиме їжачок узімку? — стурбовано запитала Тетянка.

— Узимку йому не потрібна їжа, — відповіла бабуся. Він залягає в сплячку. Вімостить восені кубельце із сухої трави і спить у ньому аж до самої весни.

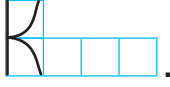

Прочитай разом із Щебетунчиком і надрукуй слова.

Їна-їна-їна — рідна
Їв-їв-їв — гарне місто
Лю-лю-лю — Київ я люблю.
Еї-еї-еї — парки і музеї.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Екскурсія в Київ

До класу зайшла Ольга Миколаївна.

— У суботу їдемо на екскурсію в Київ, — повідомила вона. Усі зраділи і почали готуватися до поїздки.

Їхали поїздом. На київському вокзалі пересіли в екскурсійний автобус і поїхали містом.

Побували на Майдані Незалежності, у музеї води. Побачили виставу в ляльковому театрі. Милувалися Дніпром. Проїшлися по Пейза́жній алеї.

Після екскурсії із захопленням ділилися своїми враженнями.

Київ — чудове місто!

Прочитай разом із Щebetунчиком і надрукуй слова.

Фон-фон-фон — мобільний
 Арф-арф-арф — одягаю теплий
 Фін-фін-фін — в морі плаває
 Фель-фель-фель — у руці новий

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Федька є альбом з фотографіями.
 На них усе Федькове життя.

Найпершу фотографію зробив його тато, коли Федько тільки народився. А ось у Федька виріс перший зубчик. На іншому фото він у фіолетових тупликах робить свої перші кроки.

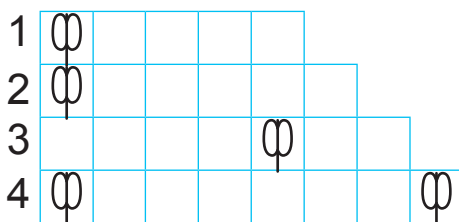
Та найбільше Федькові подобається фотографія, де він із друзями грає у футбол. Це його улюблена гра.

Федько хоче навчитися сам фотографувати. Він мріє про новенький фотоапарат.

Розгадай кросворд.

1

2

3

4

Добери і надрукуй пропущені слова.

Федір — фермер.

Софійка —

Федько —

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Софійка потрапила на фіолетовий острів. Там росли фіолетові пальми. Між ними ходили фазани і фламінго.

Ось приїхала фіолетова карета. Вона зупинилась біля фонтана. З карети

вийшла фея у фіолетовому вбранні. Вона підійшла до Софійки і стала показувати фокуси.

Раптом почувся мамин голос:

— Донечко, прокидайся!

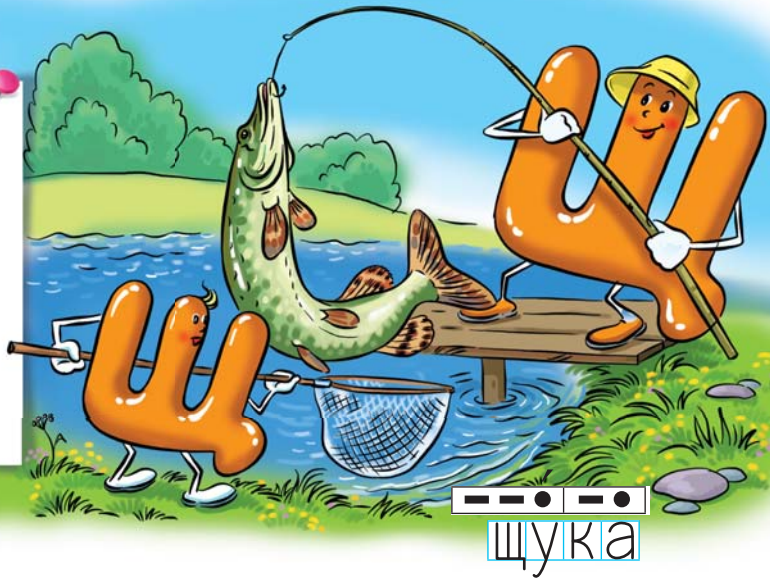
Софійка відкрила очі, і фіолетовий острів зник. Дівчинка хотіла додивитися сон. Вона знову стулила повіки. Але фантастичний сон не повернувся.

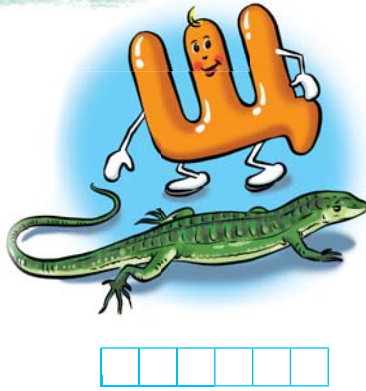
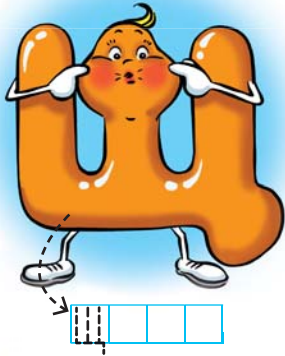
А тобі сняться кольорові сні?

Покажи місце букви «**ща**» в словах. Розкажи, що робить буква «**ща**» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

ку
пла
бор → щ

щодня
щоденно

ща → вель
→ стя
→ слівий

щастя
щедрівка

щи → т
→ рий
→ пає

щіліна
ящик

Спускайся з гірки, читаючи закличку.

Іди, іди, дощину,
зварю тобі борщину
і поставлю на дубочку
у зеленому гайочку.
Мені каша, тобі борщ,
щоб ішов рясніший дощ.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Зібралися три щітки і засперечалися — яка з них найбільш потрібна. Перша мовила:

— Я дуже потрібна, бо чищу одяг. Без мене люди будуть виглядати неохайно.

— А я чищу взуття, — обізвалася друга щітка. — Людину в брудному взутті ніхто охайною не назве.

— Найпотрібніша я, — сказала третя.

— Щоранку і щовечора я чищу людям зуби. А чисті зуби — це здорові зуби.

Яка ж щітка найпотрібніша? Ти як думаєш?

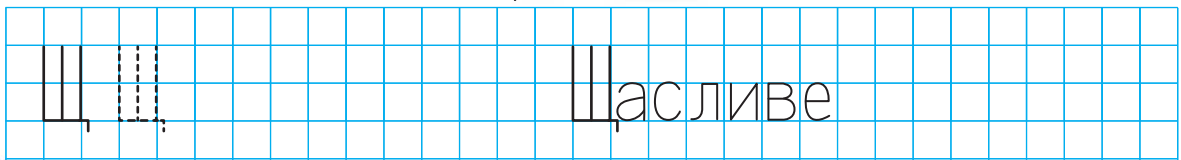
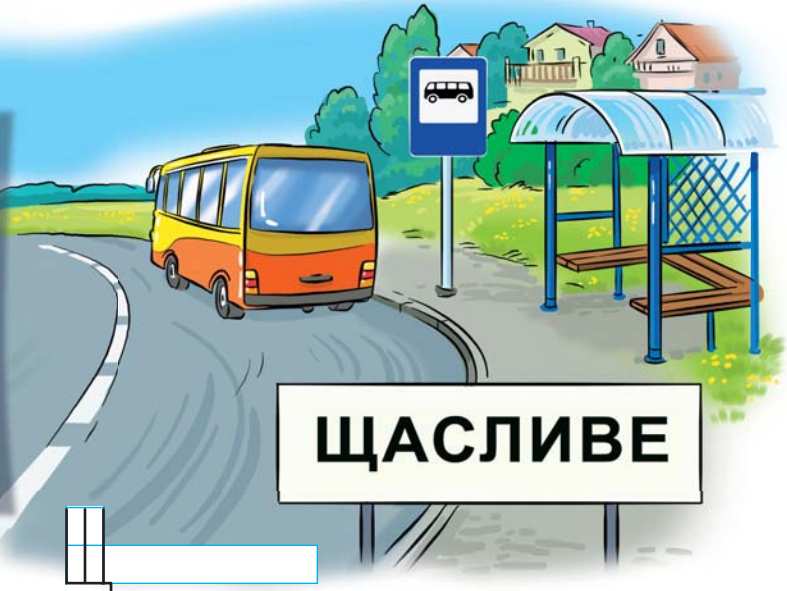
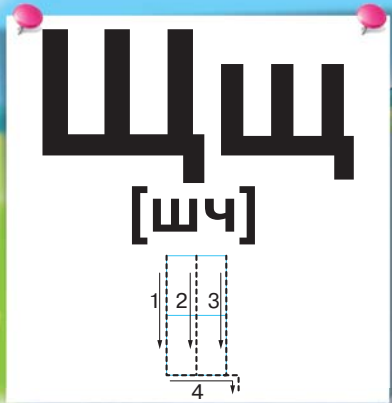
Покажи стрілочкою, де яка щітка.

зубна щітка

щітка для одягу

щітка для взуття

Прочитай завдання Читалочки.

Щасли́ве

Щедрéнко

Щавлéнко

Щу́ківка

Щипачу́к

Щукі́н

Щéдре

Щипéнко

Щедру́к

Прочитай разом із Щебетунчиком і надрукуй слова.

Ощ-ощ-ощ — пішов холодний   .

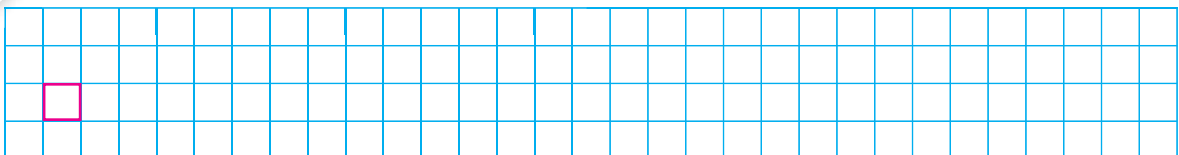
Ащ-ащ-ащ — одягай скоріше   .

Ущ-ущ-ущ — заховався хрущ під   .

Щу-щу-щу — всі сховались від   .

Надрукуй букви, продиктовані вчителем.

Спускайся з гірки, читаючи вірш Леоніда Куліш-Зіньківа.

У лузі журавлик
щипав собі щавлик.
Купіть йому горщик —
він зварить вам борщик.

Прочитай, щоб зрозуміти.

Щéдри́й — охоче ділиться тим, що має.
Щі́рий — виявляє добре, сердечне ставлення.
Щаслі́вий — сповнений радості і щастя.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

— Що таке Батьківщина? — запитала у мами дитина.
Мама щиро усміхнулась і сказала:

— Давай поміркуємо разом. Від якого слова
утворилося слово Батьківщина?

— Від слова батько.

— А ще?

— Батькі́, ба́тьківський.

— Тож Батьківщина — це
все, що поєднано з батьками:
батьківський дім, рідне місто
чи село. А ще країна, у якій
народилася людина.

Батьківщина є в кожного.
Наша Батьківщина — Україна.

Читаю і розповідаю

Спускайся з гірки, читаючи загадку.

Він продукти зберігає,
їжу в холоді тримає.
Є у ньому морозильник.
Зветься диво — ... .

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Якось Юрко вирішив налякати Іринку і сказав їй:

— У холодильнику хтось живе!

Та Іринка не злякалася, а відповіла:

— Я знаю.

Відчинили вони холодильник, а там Снігова баба.

Компот з каструлі попиває.

— Зачиніть двері, — каже, — спекотно!

Тут до кухні зайшла мама.

— Заберіть її, — сказала. — Куди я салат поставлю?

Снігова баба мовила:

— Дозвольте мені лишитися!

І Юрко з Іринкою стали просити батьків лишити Снігову бабу.

— Зробимо так, — сказав тато, — поки зима, нехай живе надворі. А потім відвеземó її на фабрику морозива. Там і зимно, і смачно.

— Ура! — зраділи Юрко, Іринка і Снігова баба.

За Тетяною Савченко

Поясни, що на малюнку не так, як у тексті.

Розгадай ребус.

холо ~~бу~~

[дз]

дзига

[дз']

дз'об

а о у и е і я ю
дз а [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Надрукуй назви малюнків.

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У лісі дзюркотів струмок. Над ним
схилились лісові дзвіночки. Вони
дивились у воду, як у дзеркало.

Прилетів гедзь. Він сів на
дзвіночки і захитав їх. Хотів, щоб
вони задзвоніли. Гедзь не знав,
що лісові дзвіночки не дзвонять.

Прочитай сполучення слів. Склади з ними речення.

вода дзюрчить
горобець дзьобає

кукурудзяні палички
солодкі родзинки

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Олесь і Марійка люблять дивитися по телевізору передачі про тварин. Сьогодні діти дізнались багато цікавого про дзьобі птахів.

Виявляється, дзьоб у птаха — не прикраса. Ним він добуває їжу. Дзьоби у птахів дуже різні.

У качки дзьоб плóський. Ним вона збирає їжу на поверхні води. Дзьоб папуги й горобця нагадує кусачки. Птахи подрібнюють ним насіння. Дуже міцний дзьоб у дятла. Він роздовбує дзьобом кору на деревах. Дістає шкідливих личинок і комах.

Покажи стрілочками, де чий дзьоб.

дзьоб пелікана

дзьоб лелеки

дзьоб орла

ДЖМІЛЬ

а о у и е і
 джа □□ □□ □□ □□ □□

Надрукуй назви малюнків.

□□□□

□□□□□□

□□□□□□

Прочитай завдання Читалочки.

сидіти — сидж^у
 ходити — ходж^у
 їздити — їждж^у

радити — ра^дж^у
 будити — будж^у
 садити — садж^{аю}

Прочитай сполучення слів. Склади з ними речення.

лісове джерел^о
 маленьке джерел^ьце
 джерельна вода

солодкий джем
 теплий джем^пер
 непрохідні джун^глі

Прочитай скоромовку разом із Щебетунчиком.

Дзвінко джерело дзюрчить.
Над джерельцем джміль дзижчить.
Тетяна Лисенко

Прочитай вірш. Придумай свій заголовок.

Бджілка

Я гукнув учора бджілці,
щоб зіграла на сопілці.
Але бджілка не змогла —
дуже зайнята була.
Я сказав сьогодні бджілці,
щоб зіграла на сопілці.
Але бджілка не схотіла —
до квіток на луг спішила.
Завтра бджілці я скажу:
— Я тобі допоможу.
А як меду назбираєм —
на сопілці вдвох заграєм.

Сергій Цушко

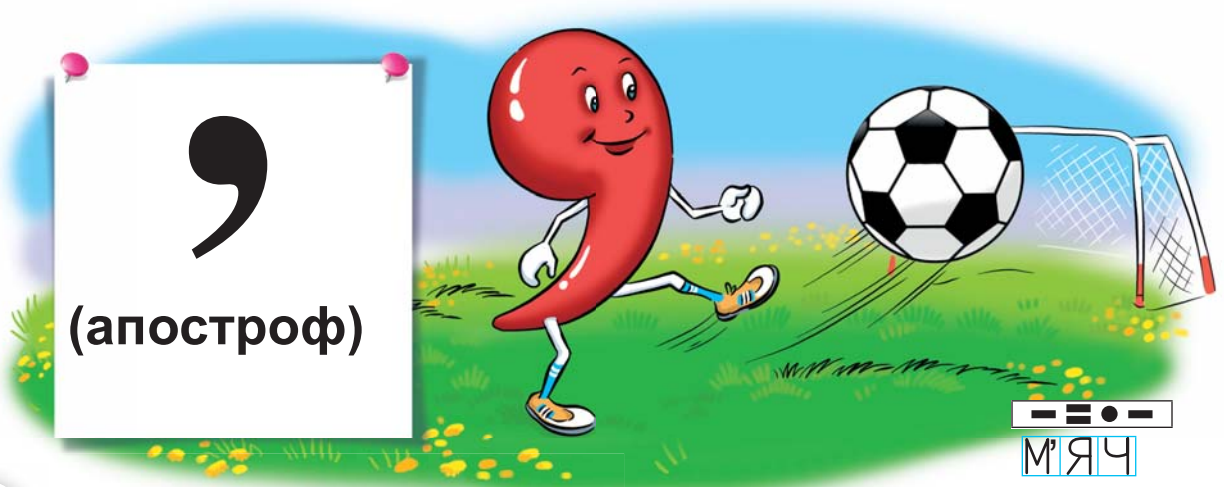
Розгадай ребус.

--	--	--	--	--	--	--	--

пер

Надрукуй назви малюнків.

Прочитай завдання Читалочки.

б'є
б'ють
сім'я
м'ята

п'є
п'ють
п'ята
слов'ї

в'є
в'ють
комп'ютер
подвір'я

Прочитай вірш Олени Полянської. Придумай заголовок.

Кіт-воркіт муркоче —
мишку з'їсти хоче.
Каже: — У комп'ютера
мишка є комп'ютерна.
Заведіть під ліжком
і для мене мишку!

З'єднай частини слів.

пір		ять
дев	,	ян
бур		я

Прочитай слова. Постав до них питання.

м'який	дерев'яний	солов'їна
рум'яний	зів'ялий	м'ятна
зв'язати	з'їсти	з'їхати
з'єднати	з'явитися	під'їхати

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Мар'янки і Дем'янка дружна сім'я. Завітаємо до них. Найстарша в сім'ї бабуся Уляна. Вона дуже любить своїх онуків. В'яже їм м'якенькі шкарпетки.

А ось за комп'ютером сидить тато. Поруч малий Дем'янко бавиться з хом'ячком. Мар'янка поливає кімнатні квіти, щоб не зав'яли. А мама спекла пиріг і заварює чай із м'ятою.

Уся сім'я сідає за круглий дерев'яний стіл. Мама люб'язно пригощає пирогом. Тато повідомляє новини з комп'ютера. Бабуся запитує, чи сподобалися Мар'янці в'язані рукавички. Дем'янко розповідає, як забив на футболі аж два м'ячі.

Читаю і розповідаю

Прочитай текст.

Алфавіт

Алфавіт. Ти, напевно, вперше чуєш це слово. Хочеш знати, що воно означає?

Алфавітом називають розташовані в певному порядку букви. Алфавіт ще називають абеткою або азбукою. На цій сторінці ти бачиш український алфавіт. В алфавіті подано великі і малі букви. Під кожною буквою — її назва.

Прочитай по порядку назви букв алфавіту.

А	а	Б	б	В	в	Г	г	Ґ	ґ	Д	д	Е	е
	а	бе	ве	ге	ґе	де	е						
Є	є	Ж	ж	З	з	И	и	І	і	Ї	ї	Й	й
	є	же	зе	и	і	ї	й						
К	к	Л	л	М	м	Н	н	О	о	П	п	Р	р
	ка	ел	ем	ен	о	пе	ер						
С	с	Т	т	У	у	Ф	ф	Х	х	Ц	ц	Ч	ч
	ес	те	у	еф	ха	це	че						
	Ш	ш	Щ	щ	Ь	ю	ю	Я	я				
	ша	ща	знак	ю	я								
			м'якшення										

Заповни порожні клітинки.

В українському алфавіті букви.

Голосні звуки позначаються такими буквами:

Не позначає звука буква .

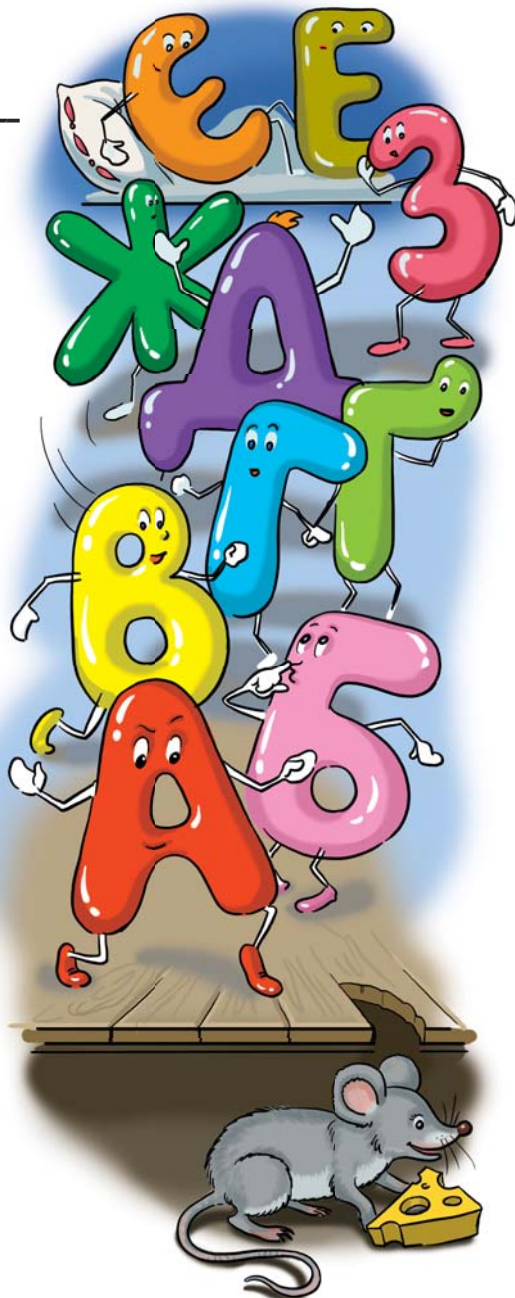
Завжди позначає м'який приголосний звук буква .

Прочитай вірш. Придумай заголовок.

Буква **А** затёмна встала,
розбудила букву **Бе**:
— Чуєш? — злякано сказала, —
мишка в за́кутку шкребе.
Бе зіскóчила з полиці
і термóсить букву **Ве**:
— Розшукать негайно кицю —
всім завдання бойове!
Ве мерщій до **Ге, Ге, Де**:
— Хто з вас знає, киця де?
Ге, Ге, Де того не знали,
та швиденько повставали,
підняли **Е, Є, Же, Зе**:
— Хто до киці повезе?
Тут вся азбука проснулась,
одягнулась та узулась:
— У похід усі на мишку!
Турбувати на́що кішку?!
— Нас багато! — каже **Зе**, —
мишка нас не погризе!
Налякали букви мишу.
Утекла. Настала тиша...

Ліна Біленька

Запитання для уважного читача.

1. Яка буква найперша почула шкрябання мишки?
2. Чому букви вирішили не турбувати кішку?
3. Чому мишка втекла?

Придумай продовження пригоди букв і мишки.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Теремок повзе.
На собі його везе
власник багатий,
слизький і рогатий.

Прочитай вірш.

Хто в хатці живе?

Побачила вчора й злякалася трішки:
на спині — хатина, під стріхою — ріжки.
Ті ріжки ворущаться, наче антени,
і вказують шлях із хатини до мене!
— Хто ж мешкає в ній — риба, птиця чи звір?!
Ой, краще швиденько заскочу у двір,
сховаюсь отут, за кущами малини,
дивитися буду на дивну хатину:
чи їздить, чи ходить, колеса чи ніжки?
Та в хатці злякались — сховалися ріжки...
Я довго сиділа в малині зеленій,
дивилась на хатку, а хатка — на мене.

Любов Голота

Запитання для уважного читача.

1. За ким спостерігала дівчинка?
2. Які ще тварини мають роги?
3. Чим роги равлика відрізняються від рогів корови, оленя чи кози?
4. У яких тварин роги небезпечні? Чому?

Прочитай закличку разом із Щебетунчиком.

Равлику-павлику,
вистав свої ріжки!
Тобі два, мені два
поділимося обидва.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Як весёлка, кольоровий,
має здібності до мови.
Слово птаха лиш скажіть,
він його повтóрить вмить.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Папужка

Тато відкрив дверці клітки, і папужка вилетів у кімнату. Він весело закричав і сів на шафу. Потім перелетів на вікно і довго спостерігав, як стрибають горобці по гілках дерева.

— Тату, а як ти його зловиш, щоб знову посадити в клітку? — запитав Тарасик.

— Е, синку, щоб тварини тебе слухались, треба хитрощі знати. Я папужку випустив голодним. А тепер приберу клітку, насиплю корму в годівничку, наллю чистої водички, і він сам полетить у клітку, — розповідав тато.

Так і сталося. Папужка, хоч і спостерігав за горобцями, а й свою клітку не залишав без уваги. Тільки-но тато насіпав вівса́ в годівничку, папужка злетів з вікна — і в клітку. А тато закрив дверці.

За Людмилою Борщевською

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Не вмiє читати

Бачить мати, як щось пише
її мала доня, та й питає:

— Що ти робиш?

— Пишу листа Тоні.

— Але ж ти, — смiється мати, —
не вмiєш писати.

— То нічого, адже Тоня
не вмiє читати.

Іван Олексишин

Прочитай вірш.

Де букварик?

- Де твій букварик?
- В портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику дома.
- Взяв би зі столу.
- Так стіл же замкнувся...
- То відімкнув би.
- Ключа я позбувся...
- Де ж це той ключ?
- У портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику вдома.

Грицько Бойко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Що розсмішило тебе в цьому вірші?
2. Поясни, як така пригода могла статися із хлопчиком.

Прочитай вірш про букварик за ролями із сусідом чи сусідкою по парті.

Прочитай вірш. Придумай свій заголовок.

Що разом?

Малесенька Оля
в саду окрай хати
з букварика літери
вчиться читати.

— Ось, бачиш, комашка, —
вчить старша сестра, —
під нею три букви,
їх знати пора.

— Це О-о-о, — тягне Оля, —
це Си, а це А-а-а.

— А що буде разом?

— А разом... бджола.

Петро Кралюк

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Що тебе розвеселило в цьому вірші?
2. Чи всі букви Оля називала правильно?
3. Як думаєш, чому Оля неправильно прочитала слово?
4. Поясни, що на малюнку не так, як у тексті.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Добрий

Він на вулиці хлопчик приємний:
і малих захищає, і чемний.

А як прийде додому — сестричку
він щоразу тягá за косичку.

Йосип Курлат

Прочитай текст.

У гостях і вдома

Прийшов Янек до Стася в гості. Пальто повісив на вішалку. Витер черевики об підстилку. Зачесав волосся перед дзеркалом. Сказав бабусі: «Добрий день!» — і пішов у кімнату до товариша.

— Бачиш, Стасю, який твій товариш акуратний і ввічливий, — сказала бабуся.

Посіділи хлопці, подивилися книжкі. Потім Янек запросив:

— Ходімо тепер до мене.

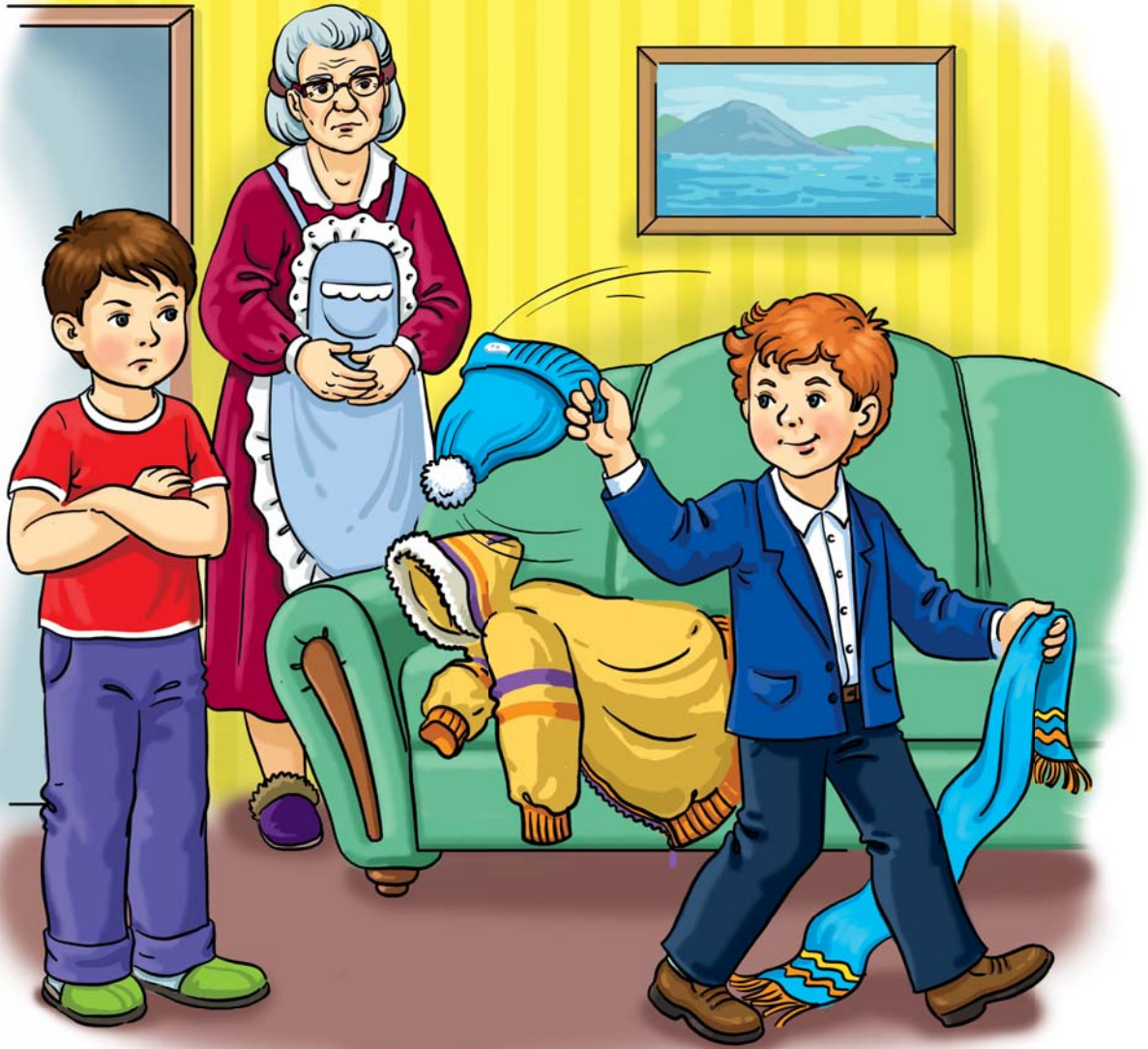
Прийшли вони до Янека. Удома кинув Янек пальто в один куток, шапку — в інший і гукає до бабусі:

— Бабуню, то я зі Стасем. Повісь моє пальто і шапку!

Олександр Мітта

Розглянь малюнок. Визнач, хто із хлопчиків Янек, а хто Стась. Надрукуй ім'я кожного.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай ту частину тексту, яка відповідає малюнку.
2. Прочитай, як вів себе Янек у гостях.
3. Як думаєш, чому Янек по-різному поведився у гостях і вдома?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай лічилку разом із Щебетунчиком.

Мама, тато, дід, бабуся —
всіх назву, не помилюся.
Старший братик і сестричка —
в нас сімейка невеличка.
Не спиняйте, бо зіб'юся:
мама, тато, дід, бабуся...
Старший брат, сестра і я —
отака у нас сім'я.

Варвара Гринько

Прочитай вірш.

Татко і матуся

А у мого татка
широченні плечі:
зручно тут сидіти,
видно вдаль малечі.

Дужі та міцнющі
татко руки має.
Він мене високо
вгору підкидає.

А в матусі ручки
лагідні й тепленькі,
пригортають ніжно
до свого серденька.

Усмішка ласкава,
очі волошкові,
сповнені терпіння,
доброти, любові.

Як візьму за руки
тата і матусю,
то нічого в світі
з ними не боюся.

Леся Вознюк

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай, що сказано у вірші про татка.
2. Що розповідається у вірші про маму? Прочитай.
3. Що ти хочеш розказати про свою сім'ю?

Прочитай загадки Лесі Вознюк. Покажи стрілочками малюнки-відгадки до кожної з них.

З ним ніколи не сварюся,
іграшками поділюся.
Буду з ним дружити, грати.
Познайомтесь, це мій ... .

Хитрі очі, дві косички.
У веснянках ніс та щічки.
Непосида невеличка
називається ... .

Зістав кожну загадку з малюнком-відгадкою.
На якому малюнку художник припустився помилки?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Як подивишся на нього,
бачиш в нім себе самого
отаким, яким буваєш.
Що це, друже? Відгадаєш?

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Фокус-мокус

Дітки показували фокуси-мокуси. Підійшла черга до Федька. Хлопчик подумав, подумав та й каже:

— Я вас усіх сфотографую. І кожному покажу його фотокартку. Як хтось буде не схожий, то́му віддам свій... фотоапарат.

Діти здивовано презирну́лись, адже у Федька не було фотоапарата. Та Федько не розгубився. Він згорнув трубочкою долоньки й приклав до ока.

— Увага! Знімаю! — і клацнув язиком. Порився в кишенях, узяв щось у жменьку.

— Тепер кожному покажу його фотокартку. Вибачайте, що маленька — такий фотоапарат.

І підносить кожному у жменьці. Хто гляне, той усміхнеться.

— Я справді схожий, — каже всяк. Бо у Федьковій жменьці — маленьке люстёрко.

За Дмитром Чередниченком

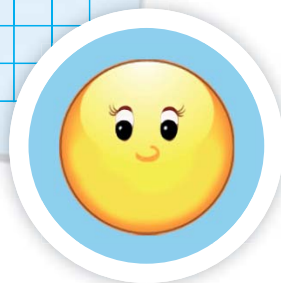
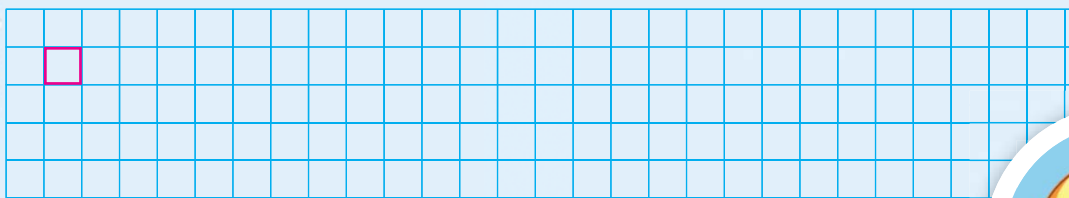
Запитання і завдання для уважного читача.

1. Який фокус-мокус придумав Федько?
2. Чому фотокартки хлопчик показував у жменьці?
3. Чи доводилося тобі показувати фокуси-мокуси? Які саме?
4. Розкажи, у що граєш ти зі своїми друзями.

Позмагайся з друзями — хто більше надрукує слів із букв поданого слова.

фотоапарат

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Ти усміхнися небу,
усім, хто біля тебе:
і братику й сестричці,
і сонечку й травичці.
Люби усіх довкола,
удома та у школі,
і ця любов із Неба
повернеться до тебе.

Леся Вознюк

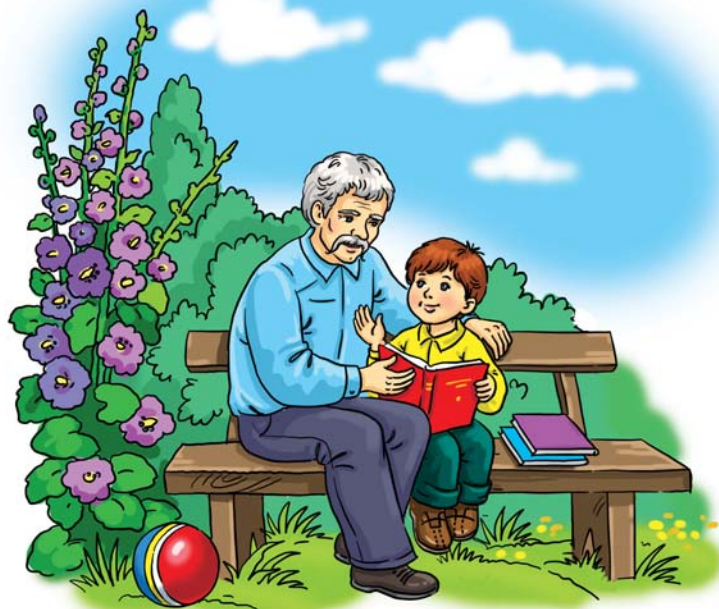

Прочитай вірш.

Великий і малий

Жили собі сусіди
на вулиці одній;
два хлопці-непосиди —
великий і малий.

В усім були несхожі
сусіди-хлопчаки.
Один поводивсь гоже,
а другий — навпаки.
Малий, узявши книжку,
дідусеві чита.
Великий тягне кішку
із тину за хвоста.

Малий дає дорогу
малятам з дитсадка.
Великий із-за рогу
їм тиче кулака...

Тож, певно, по заслuzі
дісталось хлопчикам:
в малого — всюди друзі,
великий ходить сам.

Валентин Бичко

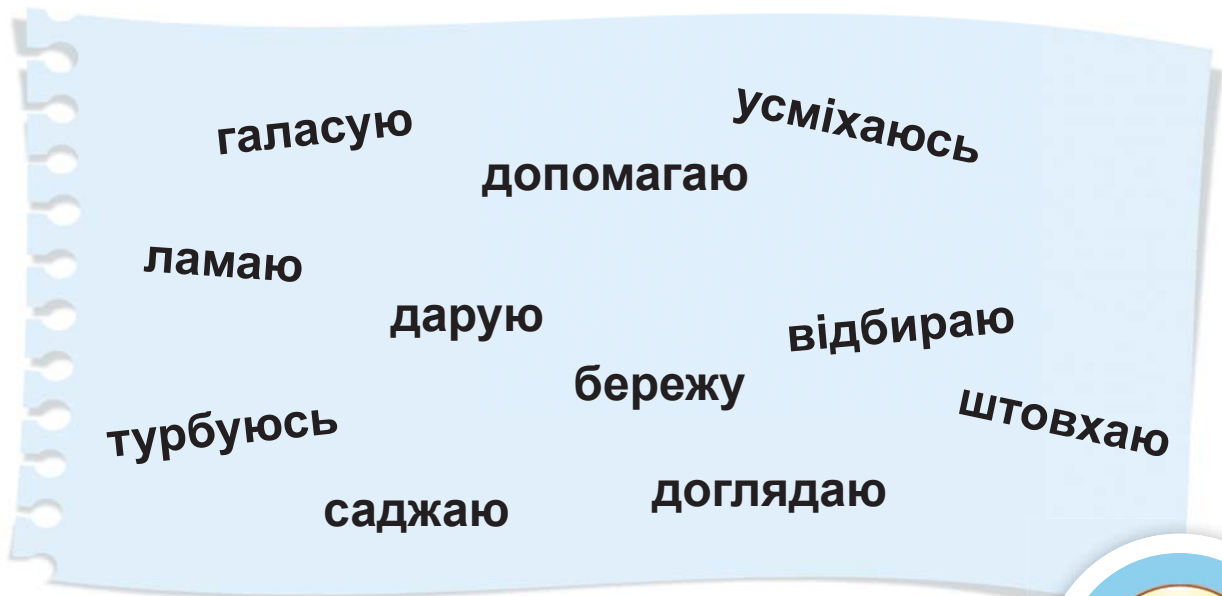

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як думаєш, якому хлопчикові веселіше й цікавіше жити? Чому?
2. Прочитай вірш ще раз. Передай голосом своє ставлення до кожного хлопчика, коли читаєш про нього.

Обведи слова, які називають добрі справи.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Кожному в пісочниці
повозитись хочеться,
бо не просто в ній пісок:
тісто в ній — на пиріжок,
для фортеці цегла в ній,
для машин — гараж новій.
Ось чому в пісочниці
всім погратись хочеться.

Анатолій Костецький

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Чужа іграшка

Одного дня Сашко і Стасик будували в дворі з́амок із піску.

Сашко копав пісок совком і раптом бачить — щось блищить. Він розгріб пісок. А там красива маленька машинка.

— Стасику, дивись, яка гарна машинка! — сказав Сашко.

— Дуже гарна. Бери її собі, — запропонував Стасик.

— Ні, не візьму, це не моя машинка, — відповів Сашко.

— Але ж ти її знайшов. Значить твоя.

— Ні, машинку треба віддати тóму, хто її загубив.

— У нашому будинку живе маленький хлопчик. Учора я бачив, як він грався такою машинкою. Я думаю, що це він загубив її в піску.

Сашко взяв машинку і відніс хлопчику.

— Це твоя машинка?

— Моя! Моя! — зрадів малюк.

За Людмилою Борщевською

Запитання для уважного читача.

1. Хто із хлопчиків знайшов машинку? Що вирішив з нею зробити?
2. Що порадив зробити зі знахідкою друг?
3. Як вчинили хлопчики?
4. Чи доводилось тобі знаходити чужі речі? Що ти з ними робив?

Пограй у театр — разом із сусідом чи сусідкою по парті прочитайте розмову хлопчиків за ролями.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Киця — друг,
комп'ютер — друг:
я люблю дружити.
Друзі — річка, ліс і луг,
і книжки, і квіти.
Ще я подружю́ з Мишком
і з веселуно́м Сашком,
та з Наталкою, яка
змайструвала літака.
Адже друзів, каже тато,
не буває забагато.

Наталка Поклад

Прочитай вірш.

Сварка

Рано-вранці за дрібнички
посварились дві сестрички.
— Не чіпай моєї книжки!
Не бери ведмедя Мишки!
— Віддавай мій олівець,
що поламаний кінець!
І шматок отої стрічки,
і лялькові черевички.
— В мій куточок не ходи!
Ми у сварці назавжди!

Посідали по кутках,
надулися — глянуть страх!
А надворі дощ і вітер,
дуже сумно так сидіти!
Де не глянеш — скрізь краплинки,
навіть пр́освітку нема.
...Почекали дві хвилинки,
обернулись крадькома.
Вдвох одразу обернулись,
не хотіли — а всміхнулись.
Що за гра на самоті?
Вже й лялькі якісь не ті...
І, забувши всі дрібнички,
помирились дві сестрички.

Марія Пригара

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай, як дівчатка посварилися.
2. Якою була погода в той день?
3. Прочитай, як дівчатка помирилися.
4. Чи доводилось тобі сваритись і миритись? Розкажи, як це відбувалось.

Прочитай мирилку. Які ще мирилки ти знаєш?

Дві подруженьки зажурилися.
Дві подруженьки посварилися.
Тобі — яблучко, мені — грушечка,
не сварімося, моя душечко.
Тобі — яблучко, мені — зернятко,
помирімося, моє серденько.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Одягну сьогодні зранку
святкове вбрання,
бо у мене нині свято —
день народження!

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Найкращий день

Усе-таки найкращий день — це день народження. Так думають усі хлопчики й дівчатка. У цьому ще раз переконався Сергійко.

Сьогодні Сергійкові сім років. На святковий обід прийшли його друзі. Кожен привітав іменинника і вручив подарунок. Радіє Сергійко: Стасик подарував машинку, Василько — блакитний літачок, Костик — конструктор, Владик — альбом і кольорові олівці. Глянув Сергійко на Мар'янку, і радісно забилося серце. Дівчинка тримала коробочку з маленьким кошеним. Живий подарунок!

— Вітаю тебе, Сергійку, — сказала Мар'янка. — Сьогодні в тебе стане на одного друга більше.

— Дуже дякую, — сказав хлопчик і притис до грудей пухкенький живий клубочок.

Марія Бабенко

Запитання і завдання для уважного читача.

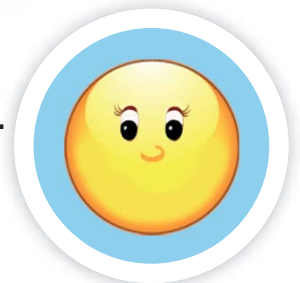
1. Скільки друзів прийшли привітати Сергійка?
2. Прочитай, хто що подарував іменинникові.
3. Хто став новим другом Сергійка?

Розглянь малюнок. Назви імена дітей. Кого художник забув намалювати?

Розкажи, як ти святкуєш свій день народження.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш із Читалочкою.

Хто жартує?

Ці слова, ці СЛОВА
принесла́ мені СОВА.
Їй приснився дивний СОН,
що прийшов до неї СЛОН.
Він зривав із гілки СИВУ,
синювату, спілу СЛИВУ.
Потім слон пішов у КАСУ,
потім завітав до КЛАСУ,
де навчалася СОВА,
що сказала ці СЛОВА.
Хто із вас нам розшифрує,
що за буква так жартує?

Надія Кур'ян

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Мурчик і Жмурчик

Мурчик і Жмурчик сиділи на б́ерезі. Вони дивилися на воду. Тоді Мурчик прогорнув пісок та й каже:

— Сідай ти по той бік, а я по цей, та й будемо в школу грати.

— Як?

— Я напишу слово й прочитаю з цього кінця, а ти прочитаєш з того кінця.

— Добре.

Мурчик пише лапкою на піску: РИС. Жмурчик читає: СИР. І облизується:

— Ага, в мене смачніше!

Мурчик пише: ТІК. Жмурчик читає: КІТ. Тоді Мурчик пише: КОТÓК. Жмурчик дивиться — аж і в нього КОТОК.

— Он який ти хитрий... — Жмурчик стирає лапкою і пише своє.

— Ой, потоп, — закричав Мурчик і вискочив на крúчу.

— І в мене: ПОТОП. А я й не боюся, — сміється Жмурчик і прогортає хвостиком пісок.

Дмитро Чередниченко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чим цікаві слова, написані котиками?
2. У яку гру зі словами ти вмієш грати? Навчи цієї гри друзів.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Хто здоровий, той сміється.
Все йому в житті вдається.
Він уміє працювати,
вчитись і відпочивати.
Хто здоровий, той не плаче.
Жде його в житті удача.

Прочитай вірш.

Здоровим будь!

З фізкультурою ми дружим,
різні вправи любим дуже.
«Раз, два, три, чотири!» —
чути з нашої квартири.

Глянь: без мила і водиці
умиваються дві киці.
Язичком вмиваються,
лапками втираються.

Я до крана сам дістану,
умиваюсь біля крана.

Мілю милом щоки, шию
і водою добре мию.

Кроленята — глянуть любо,
об морквинки чистять зуби.
І тому в них зубки цілі —
гострі-гострі, білі-білі.

В мене щіточка зубна,
подивіться: ось вона!
Зверху вниз і навпаки
чищу зуби залюбки.

Носить півник-співунéць
на голівці гребінець.
Гребінцем тим, знає кожний,
причесатися не можна.

А у мене, а у мене
є гребіночка зелена.
Я нікого не прошу, —
сам голівку причешу.

Поросяткам у корито
їжі свіжої наливо.
Нечепури лізуть прямо
у корито із ногами.

Я коли кінчаю їсти,
на столі у мене чисто.
Скатертину не заллю,
бо порядок я люблю.

Грицько Бойко

Запитання для уважного читача.

1. Що радить робити автор вірша, щоб бути здоровим?
2. Як думаєш, чому про здоров'я треба турбуватися?
3. На якому малюнку художник зробив помилку?

Разом із друзями розкажіть одне одному, що корисного робить кожний для свого здоров'я.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Задивилось сонечко
на маленьку Сонечку:
Сонечка умита,
Сонечка одіта,
чисті черевички,
у косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко
до малої Сонечки.

Грицько Бойко

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Корисна розмова

Вибиралася мати зі своєю малою донечкою до бабуні в гості. Одягла дівчинку в новеньку спідничку, вишиту блузочку. Посадила доню перед дзеркалом і стала чепурити. Розчісувала світле волосся, заплітала косички, вплітала в них красиві стрічки. Доня тішилася стрічками. А потім спитала:

— Мамо, якого вони кольору?

— Голубі, як твої очка, — сказала мама.

Сподобалось доні, що в неї оченята, як незабудки.

Подумала трохи й знову запитала:

— А які мої коси, мамо?

— Золоті, доню, як пшеничне колосся.

- А губи, мамо?
- Червоні, — сказала мати.
- Червоні, як що, мамо?
- Червоні, як ягідки малини.

А тепер, доню, я в тебе щось спитаю. Якого кольору земля?

— О, це я знаю, мамо. Земля чорна.

— Чорна, як що, доню?

Глянула дівчинка на свої рученята, засоромилася й відразу побігла до умивальника...

За Теклею Білецькою

Чому дівчинка засоромилась і побігла до умивальника?

Пограйте із сусідом чи сусідкою по парті в театр — один читає запитання дівчинки, а інший — відповіді мами.

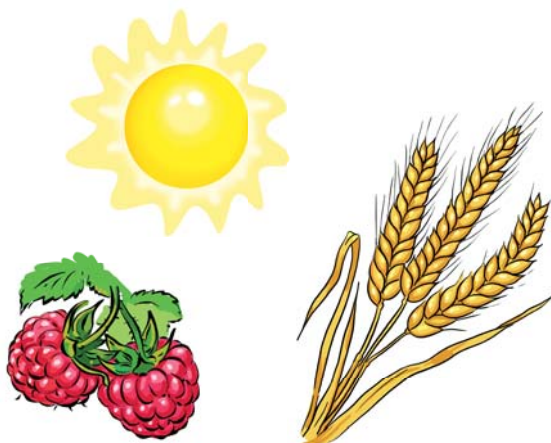

Покажи стрілочками, з чим мама порівнювала очі, губи і волосся донечки.

ГУБИ

ВОЛОССЯ

ОЧІ

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Днів у тижні рівно сім —
на́зви вивчимо усі.
Понеділок — перший день,
а за ним вівторок йде.
Далі середа, четвер —
твердо знаю я тепер.
Після п'ятниці — субота,
де кінчається робота.
Ну, а сьомий день який?
Та звичайно ж — вихідний.
Володимир Слепцов

Прочитай і відгадай загадку.

понеділок

Їх в родині рівно сім,
і вони відомі всім.
Йдуть вони завжди по черзі,
за останнім — знову перший.
Віком рівні всі брати.
Спробуй їх назвати ти.

неділя

субота

вівторок

середа

четвер

п'ятниця

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як називається ця родина?
2. Назви імена братів.

Прочитай вірш. Надрукуй пропущені слова.

Хто молодець?

Вранці ми із добрим ділом
привітали   .
Ніченька минула скоро, —
трудоий іде   .
Спритна, вміла, молода
вже настала   .
Йде четвертий день тепер,
називається   .
Діло добре ладиться,
як настала   .
Дома скрізь кипить робота,
як почався день —   .
А субота з хлібом-сіллю
привела сестру —   .
Ось і тижневі кінець,
хто трудився — молодець.

Степан Жупанин

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Скільки днів у тижні? Назви їх по порядку.
2. Який день починає тиждень? А який закінчує?
3. Який день тижня тобі найбільше подобається?
Поясни, чому.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Перша сестриця сніжком посипає.
Друга — квітками землю вкриває.
Третя дарує теплія насолоду.
Четверта приносить дощі і негòду.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Чотири бажання

Була зима. Дмитрик уранці досхочу накатався на санчатах і ковзанах. Прибіг додому рожевий і каже батькові:

— Ой, як весело взимку! Я хотів би, щоб завжди була зима.

— Запиши своє бажання в кишенькову книжечку, — сказав батько. Дмитрик записав.

Прийшла весна. Дмитрик увесь день бігав за барвистими метеликами в зеленому лузі, нарвав квітів, прибіг до батька й говорить:

— Яка прекрасна весна! Я хотів би, щоб завжди була весна!

Батько знов витяг книжку й наказав Дмитрикові записати своє бажання.

Настало літо. Дмитрик з батьком пішли на сіножать. Весь довгий час розважався хлопчик: ловив рибу, збирав ягоди, перекидався в запашному сіні, а ввечері сказав батькові:

— Я хотів би, щоб літу й кінця не було!

І це Дмитрикове бажання було записане в ту саму книжечку.

Настала осінь. У садку збирали фрукти — рожеві яблука й жовті груші. Дмитрик сказав батькові:

— Ось найкраща пора року!

Батько розкрив свою записну книжку й показав Дмитрикові, що він те саме казав і про весну, і про зиму, і про літо.

Костянтин Ушинський

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Про які пори року йдеться в тексті?
2. За що Дмитрик любив кожну пору року?
3. Допоможи Дмитрикові визначити, яка пора року найкраща.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай і відгадай загадку Щебетунчика.

Із дванадцяти братів
троє землю прикрашали,
троє сонцем зігрівали,
троє сипали дощами,
троє віяли снігами.
Як же звати цих братів?

Прочитай вірш.

Від зими до зими

Січень січе,
лютий лютує,
березень плаче,
квітень квітує.
Травень під ноги
стелить травицю.
Червень складає
сіно в копиці.
Липень медовий
бджілок чарує.

Серпень чудовий
булки дарує.
Вересень трусить
груші в садочку.
Жовтень гаптує
клену сорочку.
Йде листопад,
застеля килими.
Грудень надходить —
початок зими.

Федір Петров

Розглянь малюнки. Які пори року зображено на них?
Назв'ї місяці кожної пори року.

Прочитай уривок з вірша Катерини Перелісної.

Скільки місяців у році?
Ну, хто знає, говори!
І який з них веселіший
для малої дітвори?

Який місяць тобі найбільше подобається? Чому?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Секрет

Що зробити, щоб удвічі
видавався торт смачнішим?
Що зробити, щоб удвічі
кожен день для вас побільшав?
Щоб і радості, і щастя
вам було — аж ніде діти!
А немає тут секрету.
Треба з другом поділитись!

Анатолій Костецький

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Чий апельсин більший

Вийшов Мишко у двір з апельсином. І Валерчик теж виніс апельсин, та такий великий, як два кулаки. Валерик любить, щоб у нього завжди все було найбільше і найкраще.

На лавочці сиділа бабця Катря. Валерчик підійшов до неї й питає:

— Правда, мій апельсин більший за Мишків?

— Не знаю, — загадково усміхнулася бабця. —

Я помірю, тоді скажу.

Поки вона міркувала, Валерчик свій апельсин з'їв. І Мишко теж з'їв. Тільки їли вони не однаково. Валерчик обдер з плоду шкірку й кусав його, як яблуко. А Мишко

поділив на дольки й роздав по одній усім, хто грався у дворі. А собі лишив тільки дві.

Після цього Валерчик витер рукавом сорочки рота й питає в бабці Катрі:

— Ви вже поміркували? Уже можете сказати, чий апельсин більший?

— Авжеж, поміркувала, — каже бабця. — Михайликів був у п'ять разів більший за твій. Його апельсин он скільки діток їли! А твого вистачило тільки тобі.

Віра Карасьова

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Що очікував почути від бабусі Валерчик?
2. Чому бабуся вирішила сказати, що апельсин Михайлика більший?
3. Як думаєш, у кого із цих хлопчиків більше друзів? Чому?
4. Подумай, що Валерчик відповів на слова бабусі. Придумай продовження цієї історії.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай завдання Читалочки.

Засобáкали гáвки,
закиця́кали ня́вки,
зажа́бали ква́ки,
закáчкали кря́ки,
закозя́кали ме́ки,
забарáнали бе́ки,
за зіркі́ сховалось небо,
перестав усе, як треба.

Тетяна Лисенко

Прочитай вірш.

Навпакі́йко

Цей малий Сергі́йко —
хлопчик-навпакі́йко.

Зранку і до ночі
каже він: «Не хочу!»

Вже замучились батьки —
все він робить навпаки.

Осінь, дощ, калюжі, вітер,
повдягали куртки діти,
повзували чобітки,
а Сергі́йко — навпаки:
шорти з шафи витягає
та сандалики взуває.

Ніч настала, треба спати,
починає він стрибати.

Кожен вечір хлопчик каже,
що у ліжко він не ляже.

І навчилися мама й тато
Навпакійком керувати:
зробить хлопчик залюбки
те, що просять, навпаки.

«Хліб не їж, залиш для мишки!» —
проковтне увесь до кришки.

«Молока не пити зранку!» —
випиває махом склянку.

«Не складай свої машинки!» —
прибере їх за хвилинку.

Дуже просто з ним справляться.

Став він стригтись і купатись,

їсти, спати, руки мити,

те, що треба, те й робити.

Бо придумали батьки

вчити сина навпаки!

За Тетяною Лисенко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому Сергійка називали Навпакійком?
2. Коли Сергійко почав робити те, що треба?
3. Знайди і прочитай рядки, які відповідають малюнкам.

Пригадай із друзями, чи бували ви схожі на Навпакійка.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Кіт і Мишенята

Сказала Миша своїм Мишенятам,
щоб слухалися матері як слід.
Щоб із нори не сміли виглядати,
бо поруч ходить страхолюдний Кіт.
А Мишенята й чути не хотіли,
вони Кота за хвостика ловили.

Микола Сингаївський

Прочитай казку. Придумай свій заголовок.

Мишка, Кіт і гарбуз

Якось надвечір упіймав Кіт Мишку.

— Що зі мною буде? — забідкалася Мишка.

— З'їм тебе! — сказав Кіт.

— А що ти сьогодні їв на сніданок?

— Мишу.

— А на обід?

— Теж мишу, — муркнув Кіт і примружив зелені очі. —

А на вечерю будеш мені ти.

— Ой, як нерозважливо! — похитала головою Мишка.

— Ти безперервно їси однакову їжу. От і заподієш своєму здоров'ю шкоду. Тобі неодмінно треба покуштувати чогось іншого. Ну хоч би й гарбуза́.

Кіт злякався за своє здоров'я і сказав:

— Гарбу́з великий і несмачній. Як його їсти?

— Віднеси мене до гарбуза, — мовила Мишка. — І я охоче покажу тобі, як це робиться.

Кіт узяв Мишку за шкіру й поніс.

— Ти тільки не думай, що я відпущу тебе, — мовив він суворо. — Після гарбуза все одно візьмуся за тебе.

— Будь ласка, — посміхнулась Мишка.

І вона почала показувати котові, як їдять гарбуз. Її гостренькі зуби запрацювали швидко-швидко. І Кіт незчувся, як Мишка прогризла дірку й шаснула в гарбуз.

— Ов-ва! — здивувався Кіт. — Гарбуз проковтнув Мишку! Добре, що я не став його їсти. А то він би ковтнув і мене.

І Кіт б'язко відійшов геть.

Ено Рауд, естонський письменник

Чи знаєш, що означають слова **кмітливий** і **нерозважливо**? Прочитай, як про це написано в словничку.

Словничок

Кмітлівий — здатний добре й швидко міркувати.

Нерозважливо — нерозумно.

Чи можна назвати Кота розумним? Поясни, чому.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Їду, їду на коні,
а мурашка — на мені.
Геть мені не важко
так везти мурашку,
бо я їду на коні,
а мурашка — на мені.

Станіслав Шаповалов

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Маленька мура́ха

Якось Петрусь із Мишком гуляли в садку й натра́пили на мура́шник. Височéнький такий, аж не віриться, що його збудували дрібнéнькі кома́шки.

— Ого, який великий, — сказав Петрусь.

— Та де там великий, — заперечив Мишко.

Він завжди заперечував щось Петрусéві, аби показати, що більше знає.

— А які ці комахи дужі!

— Та які вони дужі? Самих ледве видно, — вів своєї Мишко.

— Ні, ти тільки глянь. Травинку тягне в п'ять разів більшу за себе.

— Скільки там тої травинки, — не здавався Мишко. — Сама за вітром летить.

— А ця! Подивися: білу подушечку тягне, — дивувався Петрусь.

— Теж мені подушка, завбільшки з пшеничну зернину. Та менших комах, ніж оці, й не буває.

— І бачить, куди треба тягті.

— Та в них і очей немає! — не вгавав Мишко.

Саме тут якась із мурах залізла Мишкові під холóшу і так куснула, що він аж підскочив.

— Ого, як гризнула! — скрикнув Мишко.

— Та де там, — усміхнувся Петрусь. — Мурахи такі маленькі, що в них і зубів немає.

Василь Шкляр

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому Мишко все заперечував?
2. Після якого випадку Петрусь заперечив Мишкові?
3. Як думаєш, що було далі? Придумай продовження цього тексту.

Разом із сусідом чи сусідкою по парті пограйте в театр. Прочитайте текст за ролями.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай разом із Щебетунчиком.

Посварився з братиком
і один гуляю,
бо у грі «Піратики»
він перемагає...
Заберу свисточок,
човники і крейсери!
Граю сам в куточку!
Тільки щось не весело...

Євген Юхниця

Прочитай текст.

Новий велосипед

Левко́ приїхав на майданчик на новенькому велосипеді, що аж виблискував на сонці. Відразу його оточили діти.

— Дай проїхатись, — просять.

— І мені, і мені...

— Нікому не дам, — відмахнувся Левко. — Я ще й сам не накатався... — і, гучно сигналячи, закружляв навколо квітника.

А хлоп'ятам ще дужче закортіло проїхатися на новому велосипеді.

— Дай хоч спробувати, — не відставали вони.

Левко і слухати не хотів — їздив сам. Просили, просили хлоп'ята та й почали розходитись — хто до пісочниці, хто на гойдалку.

Врешті набридло Левкові кататися. Відвіз велосипед додому, а сам знову вибіг на майданчик. Став з усіма в коло м'яча грати. Та м'яч чомусь пролітав повз нього. Образився Левко, підійшов до гойдалки.

— Зупиніть, і я сяду, — просить він.

Хлоп'ята ніби й не чули — ще дужче розг'їдувалися. Набурм'осився Левко, підійшов до дівчаток — вони в піску гралися. Але й ті не звернули на нього увагу. Тільки хтось проказав:

— Іди, катайся на своєму велосипеді...

Микола Стеценко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як думаєш, чому діти не захотіли гратися з Левком?
2. Прочитай, як діти сторонилися Левка.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай разом із Щебетунчиком.

До всіх сердець, як до дверей,
є ключики малі.

Їх кожен легко підбере,
якщо йому не лінь.

Ти, друже, мусиш знати їх,
запам'ятать неважко:

маленькі ключики твої —
«Спасибі» і «Будь ласка».

Валерій Гужва

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Є на світі чарівні слова

Дня не буває, щоб Сашко з кимось не побився або не посварився. А на уроці замість того, щоб слухати вчителя, підглядає за однокласниками. Усе йому хочеться розповісти про них щось погане.

А вчора на перерві Сашка ненароком штовхнув Петрик. Петрик — хлопчик спокійний, нікого не кривдить, не ображає. Ох і розсердився Сашко. Розкричався і вже заніс над головою Петрика кулак. Але в цю мить почув:

— Вибач, будь ласка, я не навмісне.

І в голосі таке щире співчуття. Ніби якась стороння сила зупинила Сашків кулак. Йому стало не по собі. І злість десь поділася.

— Що зі мною? — подумав він.

— Що на мене так подіяло?

А Петрик поглядає на нього своїми блакитними очима так винувато і так доброзичливо, що Сашко мимоволі обняв його.

— Та нічого, мені не боляче, ходімо до вікна.

За вікном на клені годівниця для пташок. Люблять школярі пернатих друзів. Щороку на зиму вивішують годівниці. Наповнюють їх крихтами хліба, різним насінням.

— Поглянь, — каже Петрик, — сьогодні сорока з горобцями снідає.

— І не ображає слабших, — подумав Сашко. — Мабуть, пташки теж уміють дружити. Слова гарні пташині знають. Подібні до тих, що йому щойно Петрик сказав. А скільки ще таких чарівних слів є на світі, — дивувався Сашко, поглядаючи на пташок.

За Марією Бабенко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому розлючений Сашко став раптом добрим?
2. Чому ввічливі слова називають чарівними?
3. Які чарівні слова ти знаєш? Поясни, коли їх треба вживати.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Нетерплячий

Чому цуцик у муці?
Він хотів спекти млинці.
Та собача вдача
дуже нетерпляча:
лиш розбовтав тісто —
з'їв його все чисто!

Грицько Бойко

Прочитай казку. Придумай свій заголовок.

Умій почекаати

Жили собі брат і сестра — Півник і Курочка.

Побіг Півник у садок та й почав клювати зеленісіньку смородину. А Курочка й каже йому:

— Не їж, Півнику! Почекай, поки смородина достигне.

Півник не послухався. Клював і клював, поки наклювався так, що насилу додому дійшов.

— Ох! — кричить Півник. — Лишенько моє! Боляче мені, сестричко, боляче!

Напоїла Курочка Півника м'ятою, приклала грілку, — і пройшло.

Видужав Півник, пішов у поле. Бігав, стрибав, зігрівся, спітнів і побіг до ручаю пити холодну воду.

А Курочка йому гукає:

— Не пий, братику, почекай, поки прохолонеш!

Не послухався Півник, напився холодної води, — і тут почала його трусити лихоманка. Насилу Курочка Півника додому довела.

Побігла Курочка до лікаря. Прописав лікар Півникові гіркіх ліків. Довго пролежав Півник у ліжку.

Поки хворів, уже й зима настала. Видужав Півник і бачить, що річка льодом укрилася.

Схотілося Півникові на ковзанах поковзатись.

А Курочка й каже йому:

— Ой, почекай, Півнику! Дай річці зовсім замерзнути. Тепер ще лід дуже тонкий, втопишся.

Не послухався Півник сестри. Покотився по льоду. Лід проломився, а Півник — шубовсть у воду! Тільки того Півника й бачили.

Костянтин Ушинський

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Скільки разів не послухався півник сестричку?
2. Прочитай ту частину казки, яка відповідає малюнку.
3. Чи шкода тобі півника?
4. Чи хочеться тобі, щоб ця казка мала інший кінець? Придумай його.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Сонечко

Прилетіло сонечко
на мою долонечку —
крильця червоненькі,
цяточки чорненькі.
По всіх пальчиках ходило,
з мізинчика полетіло.

Борис Списаренко

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Коник і Сонечко

Повзла Мурашка поміж траві. Може, з дому, а може, й додому — ніхто того не знав.

Коли це бачить Мурашка — тінь від стеблини якась незвична, широка надто. Підвела вона голову: якесь звірятко сидить на стеблі і дивиться зверху на неї.

— Ти хто? — запитала Мурашка.

— Коник, — відповіло їй звіря.

— Дивно, — подумала собі Мурашка. — Невже коні такі малі?

Раніше вона чула, що коні дуже-дуже великі, немов гора, і страшенно сильні. А цей ось — зовсім маленький. Чи, може, він іще не виріс?

— А ти іржати вмієш? —
недовірливо запитала Мурашка.

— Аякже, вмію. От послухай!

І Коник засюрчав тоненьким
голоском:

— Црі-црі-црі-і-і!

На ту хвилину якраз нагоділося
Сонечко.

— Ха-ха, — засміялося воно. —
Хіба коні так іржуть?

— А як же? — розгубився Коник.

— Я Сонечко, і не вмію іржати, але у справжніх коней
голос дужий. І ходять вони по землі, а не лазять по
стеблині.

— Так і ти ж не сяєш, як справжнє сонце, проте звешся
Сонечком.

— Але я таке ж червоне, як і те, що світить згорі.

— А я — зелений, — гордо заявив Коник.

— Ото ж бо й воно, що зелений. Справжні коні ніколи
не бувають зеленими.

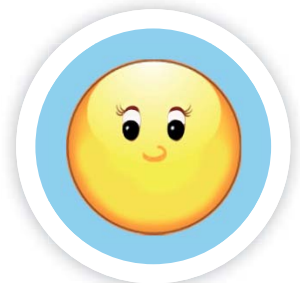
Сперечаючись, вони навіть забули про Мурашку, яка
не втручалась у їхню розмову...

За Василем Морозю

Запитання для уважного читача.

1. Чому Мурашка здивувалась, коли познайомилася з Коником?
2. Що спільного в Коника і коня?
3. Що спільного в Сонечка і сонця?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Щебетунчиком.

Без дороги ходить дощ

— Звідки дощ іде?

— Із неба!

— Де іде той дощ?

— Де треба.

Без дороги ходить скрізь —
через поле, через ліс.

— А чи є у нього ноги?

— Та нащо дощеві ноги,
коли ходить без дороги!

Євген Гуцало

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Іди, іди, дощичку!

Купила мама Василькові гумові чоботи. А взути їх ніяк: сонячно, сухо. У всьому селі жодної калюжі. А Дощ іти не квапиться. Дрімає собі у хмарині.

Пооглядав Василько чоботи,
поприміряв та й подався до тополі.

— Дощичку, — гукає, — іди, щоб
калюжі були! У мене чоботи нові,
хочеться походити.

А Дощик ніби не чує. Дрімає та й
дрімає.

Вернувся Василько додому. Нікає по двóру, нудьгує.
А на вулиці Мирослава з по́дружками.

— Чого ти, Васильку, похнюпився?

— Та... не можу Дощу дочекатися.

— Ой, чи ти ж умієш його кликати?

— Чом не вмію? Іди, кажу, бо всі тебе ждуть...

— Хіба так? — засміялася Мирославка. — Дощ он як треба кликати:

Іди, іди, дощику,
зварю тобі борщику
в полів'янім горщику,
винесу на дуба,
покаличу голуба.
Голуб буде пити,
дощик буде лити!

Дощик почув, з-за хмарини виглянув.

— Гарно ви співаєте! І танцюєте... Я теж так хочу!

Та як припустить! А чобітки гумові в хаті залишились.
І хай собі. Калюжі теплі, по таких можна й босóніж!

За Зіркою Мензатюк

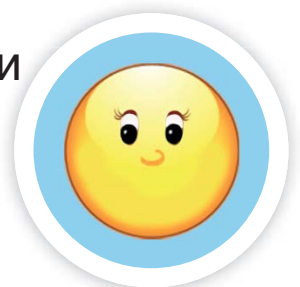

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому Василько хотів, щоб пішов дощ?
2. Коли дощик пішов?
3. Поясни, як ти розумієш такі слова.

Дощ як припустить!

4. Чи вмієш ти закликати дощ? Розкажи, як ти це робиш.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Я у мамі помічниця.
Мамі я допоможу:
на столі поприбираю,
квіти на вікні поллю.
Тільки трошки ще пограюсь.
Потім... Завтра все зроблю.
За Наталею Бутук

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

З́араз

Прокинулась Маринка в неділю, одягнулась і давай бавитись ляльками. Мама каже:

— Ти, доню, спершу ліжко застели, вмийся, а тоді вже грайся. А Маринка на те:

— Зараз, матусю, — і знову грається. «Напевно не розуміє дочка цього слова», — подумала мама. І каже татові:

— Може сьогодні поїдемо в зоопарк?

Як почула те Маринка, зраділа.

— Ой, мамочко, як добре ти надумала! Давай швидше снідати й поїдемо.

— Зараз, — відказала спокійно мама і пішла до кухні. І Маринка на кухню подалась.

— Мамусю, ми скоро будемо снідати?

— Зараз, доню, — знову відповідає мама.

Маринка просить маму плаття віпрасувати, бант зав'язати. А мама на те — зараз та зараз. Прикро стало Маринці, розр'юмсалась.

— Чого це ти плачеш? — питає тато.

— Я маму стільки просила. А вона все відповідає, що зараз, і нічого мені не робить...

— А я чув, що «зараз» — це «потім».

— Хто ж тобі таке сказав? — дивується Маринка.

— А твоє незастелене ліжко, розкидані ляльки, неприбрані звечора фарби...

Витерла Маринка кулачками сльози і сказала:

— Я, татуню, зараз усе приберу. — І швиденько прибрала. А тут і мама вже не барилась. Посміхаючись, подала снідати. І незабаром усі поїхали в зоопарк.

За Олегом Буценом

Запитання для уважного читача.

1. Як думаєш, чому мама не поспішала виконувати прохання Маринки?
2. Чому тато сказав, що слово «зараз» означає «потім»?
3. Чому мама посміхалась, подаючи сніданок?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай скоромовку разом із Щебетунчиком.

Ґава ґудзика на ґанку
загубила на світанку.
Ґава ґудзика шукала,
ґерґотіла, ґерґотала...

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Казка про ґудзик

У малого Артемка була сорóчечка. Така тепленька і зру́чна, що хлопчик носив її найчастіше. І мала вона ґудзики на рукавах. Малюк їх не дуже любив. Тому часто ті ґудзики крутив.

Одного разу Артемко знову одягнув улюблену сорочечку. Узяв він ґудзика на рукаві, щоб покрутити. Та раптом маленький зелений кружечок залишився у нього між пальчиками. Хлопчик розтулив долоньку, і ґудзик упав на підлогу.

За мить малюк уже забув про пригоду. Він побіг по свого смугастого м'ячика. Зачепив ніжкою відірваного ґудзика, і той закотився під диван.

Увечері матуся помітила згубу.

— У тебе ґудзичок відірвався. Ти його не бачив?

— Ні, — сказав Артемко, позіхаючи.

Наступного ранку мама почала пошуки. Шукала серед іграшок, біля ліжечка і під столиком. Але ґудзичка не було.

Ґудзичок вже перестав вірити, що його хтось знайде. Та матуся взяла віника й почала замітати. Коли замітала коло дивана, за віником відразу ж викотився загублений ґудзичок. Через якусь годинку його легенько лоскотали голка з ниткою. То мама Артемка пришивала ґудзика до сорочечки.

Який же радий був хлопчик, коли одягнув улюблену сорочечку. Усі зелененькі ґудзички були на місці. Тепер він навіть не крутив їх, а тільки легенько погладжував.

За Марією Солтис-Смирною

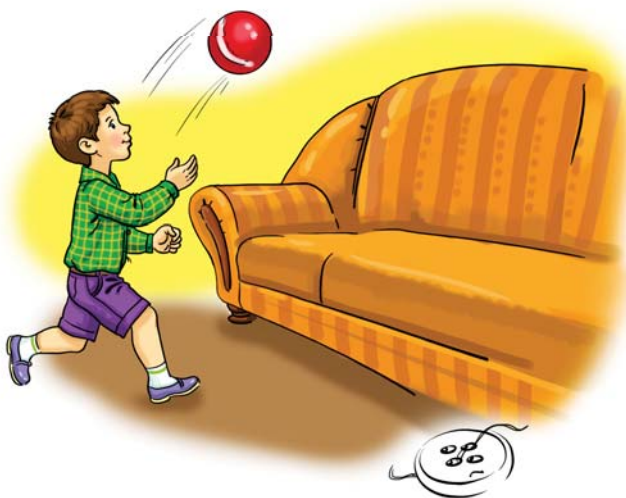

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як ставився Артемко до ґудзиків на початку тексту і в кінці? Поясни, чому його ставлення змінилось.
2. Знайди в тексті і прочитай, як ґудзик відірвався.
3. Прочитай, як ґудзик знайшовся.
4. Чи є в тебе улюблений одяг? Розкажи про нього.

Розглянь малюнок. Знайди незафарбований предмет. Зафарбуй його відповідним кольором.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки.

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Дощик чисто,
дощик чисто
умиває наше місто.
Умиває він топольки,
і травичку, і квітки.
І розкриті парасольки,
і барвисті парасольки
під дощем немов грибки.

Надія Кур'ян

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Кольоровий дощик

Була в однієї матусі донечка, маленька і чепурненька. Але мала вона дуже непосидючий характер. І п'ять хвилин Жанночка не сиділа на місці.

Одного ранку з сірого, затягнутого хмарами неба падав дощ. І маленька не знала, чим зайнятись. Тоді мама дістала скриньку і сказала:

— Це чарівна скринька. З її допомогою ми зробимо свій дощик.

У скриньці лежали кольоровий папір, ножиці і клей.

— Зараз будемо хмару робити, — повідомила матуся. Але в її руках папір сірого кольору перетворився лише на тоненькі смужечки.

— Нема хмаринки! — розгубилась Жанночка. Мама усміхнулась і почала скручувати паперові смужки. Одну, другу, третю... Зупинилась лише тоді, коли накрутила десяток чи навіть трохи більше. А донечка сиділа тихенько і заворóжено спостерігала.

— Давай клей! — сказала мама.

Тепер робота кипіла в чотирьох руках. Жанночка подавала, матуся клеїла.

— Ура, хмарка! — зраділа дівчинка. — А дощик буде?

Тепер кольорові смужечки перетворювались на спіральки-краплинки і клеїлись під хмаркою. Три жовтенькі крапельки, дві блакитні, три оранжеві, дві зелені і стільки ж фіолетових лягали дощовими цівками.

— Який гарний і веселий дощик! — вигукнула дівчинка.

— А сонечко збоку зробимо? Чи квіточку? Може, метелика? — запитувала мама.

Тільки Жанночка вже не чула. Вона взяла свій дощик і понесла́ його до вікна.

Може, й там уже йде такий яскравий.

За Марією Солтис-Смирною

Запитання для уважного читача.

1. Чому мама з донечкою вирішили робити дощик?
2. Чим виготовлений дощик відрізнявся від справжнього?

